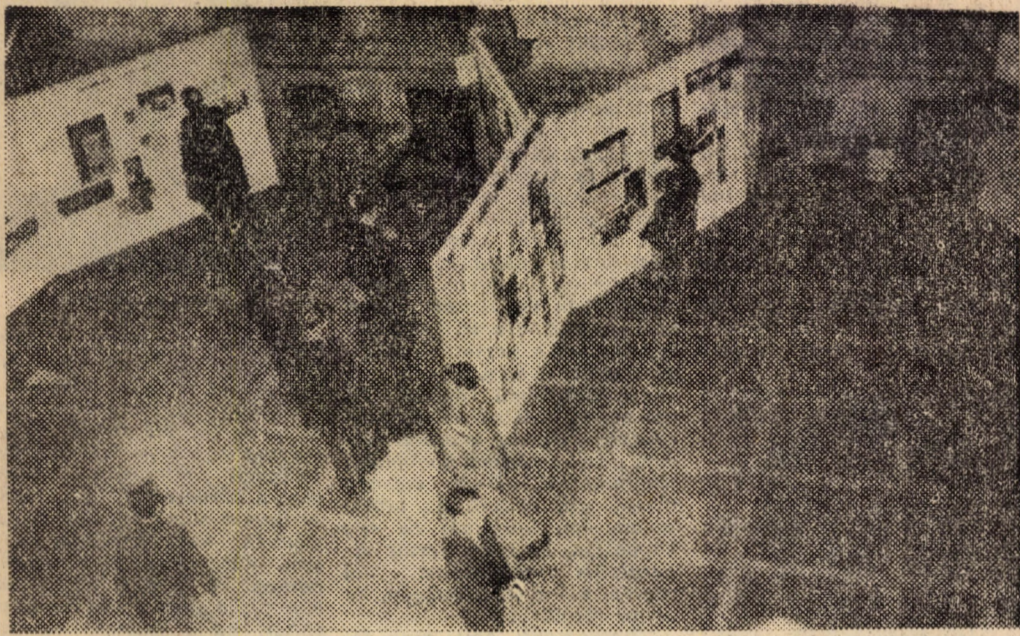

Összkép: tetszett

(Foto: Kádár)

A múlt héten valóságos kiállítóterem volt egyetemünk. Tablók a folyosókon, plakátkiállítás a lépcsőfeljárón, „nemzetközi kapcsolatok” kiállítás az aulában; új öleletek, látványos rendezés — az ember azt se tudta, hol álljon meg. (Talán ez a magyarjzata, hogy legtöbbször sehol sem álltak meg).

No, félreértés ne essék, ezzel nem akartam senkit se bírni, csak meggyőződésem, hogy például a budapesti viszonylatban is számottevő „nemzetközi kapcsolatok” kiállítása valamivel több látogatót is megérdemelt volna.

Szép, ha a Rádió és a Magyar Ifjúság riportban számol be az eseményről — viszont az már elszomorító, ha azok részéről mutatkozik meg a legcsekélyebb érdeklődés, akik-

hez a kiállítás tulajdonképpen szólni akart. Mert ugye ezt egyetemisták rendezték — főleg és elsősorban egyetemistáknak. Teljesen fölösleges lenne, ha most részletesen elemezném, vagy értékelném az ott látottakat. Akik megnézték a kiállítást, azoknak fejtegetésem unalmas lenne, akik nem, azoknak úgysem mond semmit. Így talán elég lesz a megkérdezettek véleményéből alkotott összkép is: tetszett. Tetszett a sokféle érdekes emléktárgy, fénykép, a logikus és látványos anyagrendszerezés, a modern, izléses felépítés. Csak dicséret illetheti Jakab Ferencet és Hajszelecker Györgyöt, a kiállítás főszervezőit, a harmadéves nemzetközisekből álló 11 tagú anyaggyűjtő csoportot, valamint a Felsőfokú Kirakatrendező Iskola ta-

nulóit, akikre a kivitelezés feladata hárult. Sajnos csak kevés egyetem és főiskola KISZ-szervezetét érintette meg igazán az akció jelentőségét. A budapesti Orvostudományi Egyetem és az Allatorvostudományi Egyetem teljes passzivitást mutatott, az ELTE sem erejéhez mérten vett részt a kiállításban. Arról már nem is beszéljek, hogy néhol anyaggyűjtőinkben „házalókat” láttak, s ennek megfelelően fogadták őket.

Mindennek ellenére színvonalas kiállítást láthattunk. Ebből a szempontból tehát a szervezők jó munkát végeztek, de valahogy nem teljes munkát. Szélesebb körű propagandával (például az érdekelteket egyetemeken) nagyobb látogatottságot lehetett volna elérni.

— jó —

Eszperantó délután

Érdekes program részesei lehettünk november 15-én délután a klubban: egyetemünk eszperantistái tartottak ismertetőt a nyelvről, neves vendégek közreműködésével.

Rozgonyi Zsuzsa, a Magyar Eszperantó Szövetség ifjúsági bizottsága tagjának, egyetemünk haligatójának bevezetője után Hlavaty Attila, az ifjúsági bizottság titkára tartott élvezetes ismertetőt, melyben elsősorban a nyelv jelentőségéről, erényeiről, alkalmazhatóságáról foglalkozott. Nagy vonalakban ugyan, de bepillantottunk az eszperantó irodalomba, s tájékozódhattunk az eszperantó mozgalom fő eseményeiről. A nyelvvél való ismerkedést segítették elő a rendezők által szétosztott kis népszerűsítő füzetek is.

Bár a megjelentek nagyobb része ezen a délutánon került először közelebbi kapcsolatba az eszperantóval, mégis maradandó élményt jelentett mindannyiunk számára Verzar István, egyetemünk hallgatójának szavalata. A Szeptember végén című Petőfi verset, valamint a Hamlet-monológot adta elő eszperantóul, bemutatva a nyelv minden szépségét. Nem kevésbé tetszettek a közönségnek az első

eszperantó táncdallesztvél számai sem, melyeket magnóról hallhattunk.

A délután lényepontját — véleményem szerint — Szatmáry Sándor eszperantista fró és műfordító hozzászólása jelentette, aki a vita során felmerülő kérdésekre is válaszolva elosztott minden kétélyt a nyelv szükségességét illetően. Szatmáry elvtárs rámutatott, hogy milyen nagy jelentőségűk van a nyelvi különbségeknek a nemzetek ellentétsiben. A nyelvi különbségek okozzák a tudományos fogalmak értelmezésénél adódó félreértéseket is nemzetközi méretekben. Többek között ezek a problé-

mák tessék szükségessé az eszperantó fennállását, fejlődését, alkalmazásának kiterjesztését. Az fró felolvasta ránk „lakusokra” való tekintettel magyar nyelven) egyik novelláját, melynek lényege, hogy sajnos még mindig sokan szemlélik értetlenül az eszperantisták törekvéseit, nem fogják fel ezek nagyszerűségét. A jól sikerült délután befejezéséért Rozgonyi Zsuzsa bejelentette, hogy a közeljövőben eszperantó tanfolyam indul egyetemünkön. A részletekről az érdeklődőket a „Közgazdász” tájékoztatja majd.

— kurtán —

KLUBMŰSOR

December 4-én, hétfőn, délután 4 órakor:
Általános Kari vetélkedő I. éveseknek.
December 5-én, kedden este 7-kor:
A „Hidig napok” szerző-párja a klubban.
December 6-án, szerdán este 7-kor:
Beszélgetés válogatott vízilabdázókkal.
December 7-én, csütörtökön este 7-kor:
Jose Arzamendia a zenei klub vendége.
December 8-án, pénteken este 7-kor:

Politikai presszó, a KISZ-ről.
December 11-én, hétfőn, délután 5-kor:
Életpályám-sorozat II. Vendégünk Keres Emil, a Thália Színház igazgatója.
December 12-én, kedden, este 7-kor:
Ankét a klub munkájáról.
December 13-én, csütörtökön, este 7-kor:
Disc Jockey-klub.
December 15-én, pénteken este 7-kor:
Forum. Vendégünk Dimény Imre, mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter.

Minden szombat és vasárnap este: Tánca. Játszik a Bártró és a NEOTON-együttes! Jegyek már elővételben is kaphatók a közönségszervezésen!

HÍREK

November 14-én dr. Szabó Kálmán, egyetemünk rektora, és Ivan Dimov Videv a Várnai Közgazdasági Főiskola rektora aláírták az intézményeink közötti barátsági szerződést.

Kéthónapos tanulmányútra a Szovjetunióba utazott november 22-én Németh András, az ipari üzemszervezési tanszék adjunktusa, ahol főleg a termelőberendezések üzemeltetésének tervezésével és szervezésével kapcsolatban kérdéseket fogja tanulmányozni.

Dr. Kiss Arthur, a filozófia tanszék vezetője egyhónapos tanulmányútra a filozófia-oktatás tanulmányozására Prágába utazott.

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

IX. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM.

ÁRA: 30 FILLÉR

1967. DECEMBER 2.

„Segítsük őket — minket védjenek!”

15 217 forintot adtunk át

November 22-én — az egyetemi KISZ-bizottság meghívására — egyetemünkre látogatót Phung Manh Cung elvtárs, a Vietnami Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. A tanácsteremben megrendezett összejövetel célja kettős volt. Az október 1-i saszadi vietnami vasárnapon részt vett KISZ-alapszervezetek titkárainak jelenlétében Madarász Aladár, az egyetemi KISZ-bizottság tagja, a KISZ VB szolidaritási bizottságának vezetője adta át Cung elvtársnak a pénzt, melyet

moknál megállni. Ha elemeznünk kívánjuk az erőviszonyokat, mindenekelőtt a háború népi jellegéből kell kiindulni.

Ez azt jelenti, hogy a háborúban az egész nép részt vesz, öregek és gyerekek, férfiak és asszonyok is. A nők délen közvetlenül tüzelnek az ellenségre.

A nők harckésztsége nagyon sokat jelent — forrása pedig a szülőföld, a család feltétele, védelme.

Miért tud Dél-Vietnam ellenállni? Dél-Vietnamnak mintegy tízmillió lakosa van. Ezzel szemben az amerikai hadsereg, a saigoni bábhadereg és a csatlós országok csapatainak mintegy egymillió kétszáz ezer katonája áll. Mára pedig a tízmillió dél-vietnamból legalább tízmillió képes és kész arra, hogy fegyvert fogjon.

— Mi különbözteti meg a népi háborút az ismert, európai típusú háborútól?

— Önök diákok nem éltek még a második világháború idején. A háború kegyetlen, súlyos dolog. De abban a percben, amikor magunk mögött érezzük az egész népet, a harcot, az áldozat természetessé válik. Hogy érzékelte a népi háború, hadd emlékeztessék az 1950–53-as koreai háborúra. Az amerikaiak létszáma nem volt ekkora, tüzéségük, légierejük sem volt ilyen nagy. Mégis a koreai nép jelentős segítségét kapott a kmai népi felszabadító hadseregtől (több mint egymillió fő), harcolt a KNDK néphadserege is, és a háromévi háború után mégis a harmincegyedik szélességi fok maradt Észak- és Dél-Korea határa. Miért? Mert Dél-Koreában nem volt népi háború! A lakosság ennyire nem vett részt a háborúban. Észak-Koreában sikerült mozgósítani a lakosságot, de nem olyan magas fokon, mint most Észak-Vietnamban. Az észak-koreai lakosság az ellenség közeledtével elmenekült — az ellenség hátsországa biztosítva volt. Vietnamban nem ez a helyzet. Ha az ellenség előrenyomul, az egész lakosság részt vesz az ellenállásban. Az emberek elrejtőznek a föld alatt — mindenkit ugyanis nem irthatnak ki az amerikaiak, ebben már a nemzetközi közvélemény nyomása is megakadályozza őket —, azután ha az ellenség továbbment, előjönnek az emberek, és elvágják az utánpótlási vonalakat. Ehhez, persze sok mindenre szükség van. Mindenekelőtt bátorságra.

Komoly és hatásos intézkedéseket teszünk azonban a veszteségek ellen. Délen a front nagy téli hadjárata folyik. Ennek első szakaszában 2800 ellenséges katonát tettek harcceptelené.

A második szakasz Dac Tonál bontakozik ki: az ellenség eddig több mint 1000 halottat ismert el.

— Van-e lehetőség arra, hogy Vietnamban katonai győzelmet arassanak az amerikaiak felett?

Ezt a kérdést mindenütt felteszik szerte a világon. Három évvel ezelőtt senki sem hitte a győzelem lehetőségében, ma is sokan kételkednek benne. Sokan nem hiszik, hogy Vietnam megállhat az amerikai agresszióval szemben — barátaink közül is sokan ezt gondolják, ha nem is mondják meg nyíltan. Az Egyesült Államok nagy gazdasági és katonai erejének ismeretében, az európai második világháború tapasztalatai alapján sokan úgy számítottak, hogy Vietnam három hónapig tarthatja magát. Mi visszavágtunk — a háború tovább tartott. Egy év után a világgközvélemény már elismerte, hogy az Egyesült Államok nem győzheti le Vietnambot, de azt tartotta, hogy az amerikaiakat sem lehet megverni. A második év után bebizonyosodott, hogy az Egyesült Államok soha nem érhet el győzelmet Vietnamban, és hogy végül is a vietnami népnek győznie kell — de még mindig kevesen hisznek a katonai győzelem lehetőségében. Pedig több mint 200 000 embert veszítettek, ebből 100 000-nek az elvesztését ismerik be az amerikaiak — ez pedig az expedíciós hadsereg 20 százaléka!

Ezen túl igen jó szervezésre van szükség: megvan a gyerekek, az öregek meghatározott szerepe. Fel kell használni a lakosok és a bábkatona rokonai kap-

csolatait is a bábhadereg moráljának megtörésére.

Az ehhez szükséges magas szintű szervezetséget pedig a párt biztosítja — erős párt nélkül mindez nem volna lehetséges. A harc tehát nemcsak fegyveres harc, de nehéz politikai küzdelem is egyben.

— Hogyan alakulnak katonailag az erőviszonyok?

Igen nagy a veszteségek szerepe. Az amerikaiak maguk mondják, hogy egy vietkong biztos megöléséhez ideálisan húsz katonára volna szükségük, tíz esetleg még elég, de ha csak három-négyezeres a túlerőjük, az már vereséget jelent. Mára pedig az amerikaiak szerint a DNFF-nek háromszáz ezer katonája van jelenleg — ez négyezeres ellenséges túlerőt jelent. Az amerikaiaknak állandóan kevés a katonájuk, hiszen a félmillió hadsereg többsége támaszpontjaik védelmére van lekötve. Az pedig ismert, hogy a népi háborút folytató felszabadító hadsereg így is bármikor el tud jutni bármely támaszponthoz vagy Saigon belvárosáig. Így alig 70 000 amerikai katonát támadó hadműveleteket folytatni.

Katonai győzelem, persze, nem azt értjük, hogy az utolsó amerikai is kiverjűk Dél-Vietnamból — ez nem reális. Arról van szó, hogy ha marad is pár száz ezer amerikai katonán délen (miután csapataik nagy részét megsemmisítették), ezeknek már ne legyen kedvük, hajlandóságuk harcolni.

Az amerikai vezetők agresszív hajlamát, agresszív morálját kell megtörni.

Ha ez nem sikerül, nem érhetjük el a végső győzelmet. De az amerikai csapatok nagy részének kitartó felmorzsolásával el fogjuk érni. Ha ezt elérjük, bántatlanul mehetnek haza, hiszen mi nem vagyunk vérengző vadállatok, szeretjük a békét — piros szőnyegre terítünk le nekik a repülőteret! (Nem szabad elfelejteni, hogy a francia hadsereget is katonailag győztük le, pedig maradt még száz ezer katonája, és kezében volt Hanoi és Hai-phong.)

A továbbiakban Cung elvtárs kitért a két fél veszteségeinek tényleges mennyiségi arányára, a légitámadás erőtényezőire, jellemezte az új saigoni rendszert, összehasonlítva azt a Diem-diktatúrával, és ismertette a Vietnami Dolgozók Pártjának álláspontját a nemzetközi munkásmozgalom kérdéseiben. A beszélgetésből mindannyiunk számára bebizonyosodott, hogy a vietnami elvtársak megfontolt, átgondolt, ha úgy tetszik, tudományos politikát folytatnak, amelynek sikerében nyugodtan bízhatunk.

B. T.

Kérjük vissza

Ez úton hívjuk fel egy ismeretlen műgyűjtő figyelmét a következőkre:

1. Már az sem volt szép dolog, hogy a II. emeleten rendezett ipar-kari jubileumi kiállítás vendégkönyvét „reprivatizálta”, de

2. nemcsak, hogy csúnya tett volt, hanem érthetetlen is, mert háztartási és egyéb magánélelőkre a könyv fölöttébb alkalmatlan. Továbbá

3. ha már az ÁPISZ-ban nem kap jegyzetblokkot, és ezért van szükség a kérdéses könyvre, akkor legalább azokat a lapokat próbálja meg visszajuttatni, amelyekre a látogatók írták észrevételeiket. Jelentkezését szeretettel várjuk, címünk változatlan: KÖZGAZDÁSZ szerkesztősége, harmadik emelet, 381.

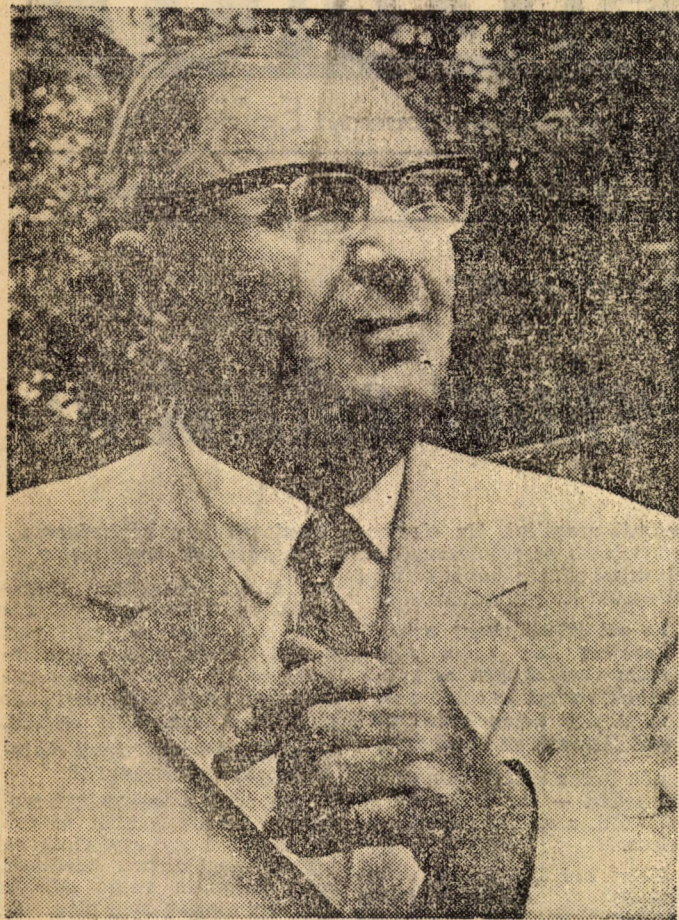
Sz. I. J.

KONKURRENS SZÜLETETT

A belépő első benyomása nagyon kedvező: kitűnő izlésessel berendezett terem, kellemes hangulatvilágítás, a falakon művészi igényű grafikák. Mindez az iparművészeti munkáját dicséri. Az ötlet azonban már a közgazdászoké volt, mint ahogy a szervezés nehéz munkája is rájuk várt. Valóban sok nehézséggel kellett megbirkózniuk. Verbóczy János, a klub vezetője elmondta, hogy minden anyagi támogatás nélkül hozta létre egy lelkes kis rendezőgárda ezt a helyiséget, amivel nagyon régi hiányosságot akarnak pótolni a Róbert Károly körüli kollégium-

ban. De szívesen látnák — sőt elvárják — a többi közgazdász kollégium lakóit is. Nyugodtan jöhet bárki, a minden héten pénteken 7 órakor kezdődő zenés klubestire, igen kellemes fogadtatásban részesülnek a vendégek. A rendezőség — jó házigazdához méltóan — tudja, hogy a vendégeknek nyújtani kell valamit, mégha a belépődíj minimális (4,- Ft is). Minden alkalomra meghívunk egy-egy népszerű közéleti személyiséget. A közeljövőben például Albert és Göröcsöt szeretnénk meghívni, ami a futballkedvelőknek minden bizonnyal „csemege” lesz. Réger Ferenc

Egy harcos elment

Ma búcsúztatjuk a Kerepesi temető munkásmozgalmi panteonjában dr. Münnich Ferenc elvtársát, a nagy hazafit, rendíthetetlen internacionalistát, öt szabadságharc hőseit, akit több mint félszázados harcával, egész életében a néppel összeforrott kommunistaként élt, alkotott.

Hogyan lesz valaki kommunista, az új világot küzdő önkéntes harci szövetség tagja? Három korosztály kis portréján át villantunk fel utakat, amelyek a múltban és a jelenben a párthoz vezetnek.

Az első világháború alatt, 17 éves koromban lettem tagja a Galilei körnek. Ebben az időben a háború felnyitotta az emberek szemét, megkönnyítette a tisztánlátást: nyilvánvalóvá vált mindenki előtt az akkor oszlatlanul uralkodó társadalmi rend népelnyomó jellege, ellentmondásainak megoldhatatlansága.

A Fasori Gimnáziumban — ahova jártam — sok diák vett részt a Galilei kör munkájában. Erről a baloldali ifjúsági szervezetről már köteteket írtak össze, lehetetlen volna ehhez bármi újat is hozzátenni. Ekkor a kör még legálisan működött (18 elejéig), szociálszellemben harcolt a temérdek szenvedést és nélkülözést jelentő népelnyomó imperialista háború ellen.

A mi iskolánkban is működött egy ilyen háborúellenes csoport. Világosság címen háborúellenes lapot szerkesztettünk, lesokszorosítottuk és terjesztettük a diákok között. Próbáltunk alapismereteket gyűjteni a marxizmus ideológiájáról — sikerült hozzájutnunk Szabó Ervin kétkötetes Marx—Engels című munkájához.

Oriási lelkesedést váltott ki közöttünk a győztes orosz proletárforradalom, a dekrétumoknak, a lenini békeszózatnak híre. Még 1917 végén beléptem a Szociáldemokrata Pártba.

Az SZDP-ben a baloldali szárnyhoz tartoztam, úgy, hogy semmi különös nem volt ab-

AZ ÚT

ben, hogy közvetlen a Tanácsköztársaság kiáltása után, 1919. márciusában, beléptem a Kommunista Magyarországi Pártjába. Ekkor már a Budapesti Tudományegyetem Jogtudományi karának voltam hallgatója. Mint sok más társam, én is ifjúmunkásokat szerveztem, előadásokat tartottam a VII. kerületben, a Tanácsköztársaságról, a szocializmus céljairól.

A dühöngő fehérterror, az ellenforradalmi rendszer végzős korszaka sem tudott

Egy Párizsban járt diáktól elsők között szereztük meg Révai József Vörös János néven kiadott könyvét, a Marxizmus és népiességet.

Megmondom őszintén, én még túl fiatal voltam ebben az időben és eleinte legtöbb fontos találkozón megbeszélésen olyan „gyere csak te is” alapon, kísérőként voltam jelen. Később már különböző akciókban is részt vehettem. Ma már szívesebben emlékszem vissza arra az epizódra is, amikor egy nappal a német alapvizsgám előtt Kállai Gyula „Mi vagy ök?” című röpcéduláját osztogatva a debreceni főutcán egyszerre szembe találtam magam azzal a hírhedt jobboldali professzorral, akinek másnap vizsgánom kellett. Az utolsó pillanatban ugrottam be egy kapualjba, és így sikerült elkerülnöm a találkozást. Jól néztem volna ki a vizsgán, ha akkor meglát...

Vitatkoztunk, agitáltunk éjszakánként. Jártunk mindenfelé. Ilyen agitáció alkalmával verték ki a fogamat. Egyszer kis pilisi faluba mentünk parasztblára. Táncoltunk, beszélgettünk a lányokkal, próbáltuk politikára terelni a szót, agitálni őket. Dehát csak nem ment. Udvartól akartak, nem politikát, így hoppon maradtunk. Hazafelé ráadásul ránk támadtak a falusi legények is. Nem szerették az idegeneket.

Amikor bevonultam katonának, katonaléteim mellyén ott lapult Marx Tökéje. 1945-ben tértem vissza régi otthonomba, Kistúszállásra, és néhány napra rá beléptem a Kommunista Pártba.

Borei Andor egyetemi tanár

megtörni bennünket. Az emigráció keserű hónapjait követően, nem sokkal hazatérésem után, 1921-ben a statáriá is bíróság 15 évi fegyházra ítélte az illegális kommunista szervezet tevékenységének irányításáért.

A Szovjetunió csereakciója révén szabadultam börtönömből.

A debreceni bölcsészkar magyar—német szakjára 1937-ben vettek fel. A kollégiumban — teljesen véletlenül — kommunista diákokkal kerültem egy szobába. Tudatosan igyekeztem bevonni a vitákba, a spanyol polgárháborúról, az istenhítről beszélgettünk. Nagyon könnyű volt engem megfogni érzelmi oldalról, az igazság és humanizmus alapján. Földjeim is voltak, így még inkább meg tudtak győzni.

Gyakran kirándultunk a debreceni Nagyerdőbe. 15—20 fiatal, a Márciusi Front kommunista diákmozgalmának része; itt tevékenykedett Kállai Gyula és Fehér Lajos is. Rengeteget olvastunk: Svájból német nyelvű szovjet könyvet kaptunk. Igaz, erről később kiderült, hogy egy trockista írta, de hát ezt akkor honnan tudtuk volna? Olvastuk Marx Tökéjét, ismertük a Kommunista Internacionálé VII. kongresszusának határozatait, Dimitrov üzenetét. Hallgattuk London, Moszkvát. A kollégium öreg könyvtárosa bácsijától, aki a Károlyi kormány idején vezető poszton volt, megkaptuk Lenin Állam és forradalomjának 19-es kiadását is.

Dr. Barla Szabó Ödön docens

Nem könnyű válaszolni arra a kérdésre, miért léptem be a pártba — nehéz leegyszerűsíteni. Nem lenne igaz, ha azt mondanám, hogy azért mert apám, és a családból sokan mások is párttagok. Ez nem egy „örökletes” dolog. Aki a közösség dolgaival foglalkoznak, tényleg csinálnak valamit, előbb vagy utóbb eljutnak a párthoz. Lehet persze dolgozni párttagság nélkül is, de egy ponton az ember úgy érzi, hogy szervezett ke-

Tagkönyvcseré

A KOMMUNISTÁK TAGSÁGI KÖNYVE

a párthoz való szervezett tartozás dokumentuma. Jelleme a világot formáló eszme, és legkövetkezősebb harcossai egységbe korcsolt, legyőzhetetlen erejének. A tagsági könyv jelleme a marxista—leninista élcsoportba — és tömegpártba tömörült munkáosztály, parasztság és értelmiség legjobbjai közé tartozással járó feladatokat, kötelezettségeket és felelősséget. Szimbóluma annak, hogy tulajdonosa meggyőződéssel és önként: szívével és agyával részt vállalt az emberiség egyszerű céljának, a kommunista társadalom felépítésének megvalósításáért vállalt nehézségek, de felemelő harcából. Kommunista lenni: becsület és megtiszteltetés! Példát mutatva elől kell járni: a munkához való viszonyban, a politikai életben való részvételben, erkölcsi magatartásban, kommunista világnézetben, a szocialista nemzetköziség és hazafiság eszméjének gyakorlásában. A párthoz való tartozás alapkövetelménye minden kommunista számára a párt, az eszmélet-politikai-szervezeti és cselekvési egységének őrzéséért és szüntelen erősítéséért tett állandó erőfeszítés.

A kommunista pártja önkéntes és tudatosan vállalt felelősségre épülő szervezett erő és nem valami kispolgári ingadozó vagy forrófejű felelőtlen anarchizmusra hajlók gyülekezete. Erre is hadd emlékeztessünk a tagkönyvcseré során, pártunk életében e nagy fontosságú eseményt jelentő napokban.

A Magyar Szocialista Munkáspárt közel 600 ezer tagjából több mint 200, egyetemünk párt-szervezetének tagja, akik e havi taggyűlésen veszik át új, 12 évre szóló tagsági könyvüket. Egyetemünkön is — mint a párt egészében — a kommunista három nemzedéke küzd szorosan összeforrott egységben közös ügyünk győzelméért. Az első nemzedékhez azok a legtapasztaltabb, sok viharban edzett elvtársaink tartoznak, akik még a felszabadulás előtt kezdték a párt soraiban a népért való küzdelmüket. Öröm és büszkeség tölt el bennünket, hogy párt-szervezetünkben is együtt dolgozhatunk 25—35—50 éve a párt soraiban, a nép ügyéért állhatatosan harcoló elvtársakkal. Fél évszázad! Egy emberöltő! Mindenekelőtt őket köszönjük ez alkalommal is, akik ma is fiatal lendületükkel, munkászeretükkel, fegyelmükkel és egyszerűségükkel, a nép ügyéért való őszinte lelkesedésükkel és odaadásukkal oly sok példát szolgáltatottak eddig is számunkra. Kommunista szívvel kívánunk nekik és óhajunk magunknak további még nagyon hosszú és eredményes munkát. A kommunista második nemzedéke már a felszabadulás, harmadik, legfiatalabb generációja pedig 1957 után került pártunkba.

VIHAROS GYORSASÁGGAL ROHANÓ 1945 UTÁNI TÖRTÉNELMÜNK

korán nem csoda, hogy minden tagkönyvcseré hatalmas gazdasági és politikai feladatokért való harcba indulással esett egy-

be. 1945: a régi világ összes szennyének, a faszinus bűnös és gyűlöletes maradványainak elhantolása; az új élet kezdetének első lépései, a földreform, az államosításokért vívott harc, az újjáépítés... 1949: a proletárdiktatúra kivívásának és megszilárdításáért folytatott küzdelem a szocializmus építésének kezdete... 1957: pártunk újjászervezése és az ellenforradalom utáni politikai és gazdasági konszolidáció, a termelőszövetkezeti mozgalom győzelemre vitele... Népünk mind e harcok nyomán kivívott minden eredményét pártunk vezetésével érte el. Újabb magaslatok csúcsaira is a párt vezetésével fogunk eljutni. Eddigi munkánk, harcunk során mindig támaszkodhattunk a testvéri kommunista pártok szolidaritására és segítségére. Legtöbbet köszönhetünk a világ legtapasztaltabb, s a legkíméletlenebb körülmények között edzett Szovjetunió Kommunista Pártjának. Tőle tanulhattuk meg leginkább mit jelent a gyakorlatban egy nép, egy kommunista párt szocialista internacionalizmusa. A Szovjetunió Kommunista Pártja gazdag tapasztalatainak hozzáértő felhasználása és a Szovjetunió segítségét saját erőfeszítéseinket termékenyebbé tette. Ezt nemcsak minden igaz kommunista, de valamilyen becsületes ember nagyra értékeli. És környezetében, saját lehetőségeivel élve, hozzájárul e két párt és e két nép kapcsolatainak szorosabbá fűzéséhez és elmélyítéséhez, ezzel együtt minden testvérpártunk és általa vezetett nép sikereit, győzelmeit.

ÚJ TAGKÖNYVÜNK KÉZBEVÉTELE

a gazdasági mechanizmus átfogó reformjának kezdetével esik egybe. E reform-sikerétől függ, hogy mennyire vagyunk képesek kiaknázni szocialista rendszerünk rendkívül gazdag lehetőségeit. Ebben való aktív részvétel a kommunista számára általában felemelő érzés. De különösen közvetlenül az kell legyen nekünk, mint a marxista—leninista közgazdaságtudomány és felsőoktatás egyik magyar és oly sok még ki nem használt lehetőséggel rendelkező fellegrára munkásainak. Kutatni, elemezni és tanítani kell egyszerre az új mechanizmus gyakorlatát. Olyan közgazdászokat kell képeznünk — és ehhez egyetemünk bármelyik dolgozója és hallgatója megtalálhatja saját feladatát —, akik mint fiatal kommunista szakemberek az új mechanizmusban rejlő lehetőségeket hozzáértéssel tudják hasznosítani a szocializmus teljes felépítése és saját egyéni boldogulásuk érdekében.

Egyetemünk vezetőinek, párt- és egyéb társadalmi szervezeteinek egységesen erre irányuló lendületes és reális erőfeszítéseit kommunista és pártunkéval, közös erővel vihetik győzelemre. Párt-szervezetünk számát nemcsak valamilyen kommunista, hanem összes dolgozóink és hallgatónk erőfeszítéseire — nagy feladataink megoldásában.

Dr. Bedő Gyula egyetemi docens, az egyetem párt-végrehajtóbizottságának tagja

A közgazdaságtudományok újabb doktora

Dr. Kovács Géza, a népgazdaság tervezése tanszék tanszékvezető docense, az általános kar dékánja, november 21-én elnyerte a közgazdaságtudományok doktora címet.

Disszertációját — „A gazdaságpolitikai célkitűzések és a mechanizmus” címmel — az Akadémia nagytermében védte meg, ahol örömmel találkozott ismerős arcokkal — gondolkodt itt nekünk az egyetem tanáraitra, hallgatóira, de korábban végzett közgazdászokra is.)

A bíráló bizottság elnöke Háy László elvtárs volt. Tagjai: Vincze Imre, Bognár József, Mód Aladár, Gönczöl György, Vajda Imre, Sipos Aladár, Osváld László, Dimény Imre. Opponensek: Erdei Ferenc, Seres Imre, és Benke István voltak.

Dr. Seres Imre szerint a tudományok munka áttekinthető

összefüggéseket tár fel a gazdaságpolitika és a mechanizmus között. Hiányolta azonban a tulajdonviszonyok részletesebb elemzését.

Dr. Benke István négy részre osztotta az értekezést. Az első és harmadik rész általános-elméleti, a második és negyedik rész gyakorlati kérdésekkel foglalkozik. Végül megállapította, hogy Dr. Kovács Géza a tudományos absztrakciót magas színvonalon alkalmazta.

Mindhárom opponens kiemelte a mű időszerűségét. Az értekezés folyamán érdekes vita bontakozott ki a gazdasági törvényekről, majd a disszertációban tárgyalt 4 törvény részletes elemzésére került sor. Az elsődleges célokkal összefüggő törvénypárt: a felhalmozás és az életszínvonal-növelés törvényét Kovács elvtárs „pólstörvénynek”, a gazdasági mechanizmussal kapcsolatos értéktörvényt és az úgynevezett „X” törvényt „hordozótörvény”-nek nevezte. A legtöbb vitát az „X” törvényt változtató ki. E törvényt tekintik a szerző az értéktörvény „iker”-törvényének.

A vita során Kovács Géza többek között azt hangsúlyozta, hogy a tervszerűség több, együttesen működő törvény eredménye, míg mások egyaránt „gyanúval éltek” az

Simon Pál hallgató

retek között szeretné végezni munkáját, úgy érzi, hogy akkor többet is tudna csinálni.

Tulajdonképpen nem is bennem merült fel először, hogy párttag legyek — 1965 őszén a hallgatói pártcsoport keresett meg a kérdéssel, hogy gondolkodtam-e már erről. Akkor azt feleltem, hogy koraimnak találok. — Úgy érzem, nem szolgáltam rá erre a bizalomra. Középiskolában KISZ osztálytitkár, majd iskolai csúcsutikár voltam, az egyetemen a KISZ VB-ben dolgoztam, de nem olyan színvonalon, mint ahogy kellett volna.

Eltelt egy félév a „megkeresés” és a jelentkezés között. Ezalatt önállóan is csináltam már egy-két dolgot, mint például az egyetemi véradás megszervezése. Igyekeztem többet végezni, hogy kiérdemljem a megtiszteltetést. Úgy gondoltam, hogy a kivülálló az látják, hogy egyetemi hallgatóhoz képest eljutottam a párttagság szintjére, ha elfogadnak maguk közé, akkor nagyobb igénnyel kell fellépni, jobban kell szorítani magamat is. Nehezebb is persze: a hallgatói pártcsoport munkáját a tagság évenkénti változása mellett korlátozza az a tény is, hogy a csoport tagjai kevés kivétellel, a vezető KISZ funkcionáriusok közül kerülnek ki. Ez egyik oldalról társadalmi munka-többletet jelent, ugyanakkor meg tanulmányi plusz is, hiszen a tanulás területén is élen kell járni.

A párttagság ugyanakkor nagyobb határozottságot, megbízhatóságot ad. Az első két egyetemem évből például, ha volt is véleményem, sokszor nem mertem szólni, mert nem voltam biztos abban, hogy jól mondok.

Azt mondhatnám, hogy intellektuális és érzelmi hovatartozás alapján lehet a párthoz elkerülni. Az érzelmi — ez a család, az előttem álló példák: hús-vér emberek és nem egy példatár. Az intellektuális hovatartozást az dönti el, amit az ember maga előtt lát. Nagyon nehéz ezt úgy kifejezni, hogy ne koptassuk a tényleg nagy szavakat, amelyekkel gyakran visszaélnék és unos-untalan hivatkoznak rájuk. Ez a hovatartozás a tettekben jön, kimondatlanul.

Halász György

„X” törvény létét illetően. Többoldalú vita folyt a tulajdon kérdéséről is, például a vállalati kollektíva tulajdonosi szerepéről.

A jelöltet Brus: „A szocialista gazdaság működésének általános problémái” című könyve ösztönözte e téma feldolgozására, s Brustól eltérő álláspont kifejtésére. A hozzászólásokra adott válasza tartalmazta az opponenseknek adott válaszait. A bíráló megjegyzésekből többet elfogadott, (például a tulajdonkérdés kisebb szerepe, a mechanizmus 3 elemének egyenlőtlen tárgyalása) majd többoldalúan fejtegette állása helyességét (állam-változat és tulajdon, az ágazati és szektorális sajátosságok kezelése, az alaptörvény és a tervszerű arányos fejlődés problémája és viszonyuk a szerző által tárgyalt törvényekhez.) Ezután a bíráló bizottság egyhangúlag elfogadta a disszertációt. A döntést dr. Vincze Imre, a bizottság titkára indokolta: — A közgazdasági elmélet fejlesztéséhez lényegesen járul hozzá a munka; a gyakorlat számára is hasznos útmutatást nyújt. Jelentős a hosszú- és rövidtávú tervek elemzése, a prognózis és a népgazdasági terv elkülönítése. Méltatta az opponensek munkájának magas színvonalát, és a szerző választást tartalmi, formai szempontból.

Czibor Valéria

Az ünnepi tudományos ülészekon hangzott el

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának tiszteletére egyetemünkön — jelentős visszhangot keltő — négynapos tudományos ülészekon az új, szocialista társadalmi rend közgazdasági-társadalmi kérdéseit tárgyaltuk meg. Az előadások, az ott elhangzott viták gyűjteményes ki-

adásban is napvilágot látnak majd, de addig is, úgy véljük, ismertetőnk kell (már amennyire terjedelmünk engedi) a szekciógyűléseken elhangzottakat. Így is módot adunk — több lapszámon keresztül — a koncentrált gondolatok és a viták lényegének közkinccsé tételére.

Vita a szocializmusbeli értéktörvényről...

A tudományos ülészek II. szekciója a gazdasági mechanizmussal kapcsolatos elméleti és elmélettörténeti kérdéseket tűzte napirendre. Péter György elvtárs betegsége miatt nem tartotta meg előadását, így csak Morva Tamás: *A tervgazdaság modelljei* című referátuma hangzhatott el, melyet több korreferátum kísért. Barla Szabó Ödön elvtárs, a húszas években a Szovjetunióban a távlati tervek koncepcióbeli kérdéseiről kialakult vitát ismertette; Mihálik István a társadalmi munkaráfordítás nyilvántartásának problémáiról folytatott korai szovjet elbeszélésekről beszélt; Szigei Endre korreferátuma pedig a magyar szociáldemokrata közgazdászoknak a Szovjetunióval kapcsolatos nézeteiről szólt.

POLGÁRI KÖZGAZDÁSZOK A SZOCIALISTA TERVGAZDASÁGRÓL

Előadásának első részében Morva elvtárs a polgári közgazdaságtudományok a szocialista tervgazdasággal kapcsolatos álláspontjában végben tett fejlődést mutatta be. A vulgáris közgazdaságnak a piac mindenhatóságában hívó képviselői Walras óta károsnak, elkerülendőnek tartották a piaci spontaneitást bármennyire megzavarás, és képtelen utópianak tartották a közviládon alapuló tervgazdálkodást. Mises szerint „abban a pillanatban, hogy feladják a szabadon megalapozott pénzbeli árakat a magasabbrendű árak számára, az ésszerű termelés teljesen lehetetlenné válik”, márpedig a szocializmusban nincs termelőeszköz-piac, nem alakulhat ki a termelőeszközök objektív értékelése, ára, ami akadályozza a termelési tényezőket való racionális gazdálkodásnak. „Minden lépés, amely távolít bennünket a termelési eszközök magántulajdonától, egyben eltávolít bennünket az ésszerű gazdálkodástól is.” Misesel szemben Hayek már elismeri a szocialista tervgazdálkodás lehetőségét — hogy is lehetne más 1935-ben, miközben a tőkés világválsággal egyidejűleg a Szovjetunió az ötvenes tervek teljesíté —, de szerinte a központi tervgazdálkodás nem lehet olyan hatékony, mint a versenypiac. Ez az elmélet, amely a kapitalizmusra is károsnak tartja az állami beavatkozást, szükségszerűen elavul korunkban.

A polgári egyensúlyelméletnek egy másik ága vezet el a tervgazdaság modelljeinek első kidolgozásához. A Walras nyomdokain haladó olasz Barone elismeri ugyan, hogy a kollektív állam is kialakíthatja azokat az egyensúlyi feltételeket, amelyeket a versenypiac, ha alkalmazza a szabad verseny feltételeit, kategóriáit; de a központi igazgatás költségei hátrányba hozzák a szabad piaccal szemben. A húszas-harmincas években több folytatója már eljut a tervgazdaság igényléséig, köztük Dickison és Lange, akik a tervgazdaság piaci modelljeit alkották meg. Ezeknek érdeme, hogy összekapcsolják a szocialista tervgazdaságot a piaccal.

Ugyanakkor elvi probléma, hogy a vulgáris polgári értékelés, az egyensúly-elmélet alapján állnak. Ennek azután az a következménye, hogy „túlértékelik a piac és az ármechanizmus szerepét a gazdasági életben, az értéktörvény hatását egyszóval, mint a piaci

egyensúlyt erősítő tendenciát jellemzik; lebecsülik, mellőzik vagy tagadják az értéktörvény hatásának ellentmondásos oldalait. Az árviszonyok belső ellentmondásainak lebecsülése nemcsak a kapitalizmus kritikájában gyengíti ezen elméletek erejét, de a szocialista viszonyokra való alkalmazásban is az árviszonyok szerepe, hatása szempontjából hamis illúziókat keltenek.” A vulgáris elméleti alapok további következménye, hogy a népgazdasági szintű problémák megközelítéskor a tervgazdaság piaci modelljei megmaradnak a felszínen, a piaci egyensúly, a kereslet-kínálat alakulásának problémáinál, és nem hatolnak el az arányosság mélyebb, tartalmibb kategóriáig.

MODELL PROBLÉMÁK — AZ ÖTVENES ÉVEKBEN

Az ötvenes években ezután új módon vetődött fel a tervgazdaság modelljeinek problémája: a világrendszerrel vált szocializmus közgazdasági modell-problémákat a marxizmus értékeléssel és újratermelési elmélet alapján állva, a szocialista építés és a tudatos mechanizmus-tökéletesítés gyakorlatával szoros kétoldali kapcsolatban vetik fel. Ma a vitát „alapvetően befolyásolja az a felismerés, hogy a tervszerszű a szocialista tulajdon talaján sem hatol be zavartalanul a gazdasági élet összes folyamataiba, hogy a központi tervszerszű irányítás a népgazdaság egészében nem történhet olyan módon, ahogy egyetlen vállalatot vezetnek”, hiszen fennmarad a vállalati elkülönültség, önálló vállalati érdek, így a vállalati központi kapcsolatoknak „egyik” lényeges vonása a társadalmi munkamegosztáson belüli elkülönültség, a cserén, a piacon keresztül kapott kapcsolat, vagyis az árúvonal „szocialista” a vita maradó tanulsága Brus megállapítása: sem az utasításos rendszert, sem a piaci mechanizmust nem lehet eleve azonosítani a szocialista tervgazdasággal, így válogatni lehet a különböző mechanizmus-formák között.

GAZDASÁGUNK URALKODÓ JELLEMVONÁSA

Morva elvtárs előadásában továbbá hangsúlyozta: „Tervszerszű és ártermelési elméleti felfogásában, tervszerszű és piac gyakorlati viszonyában hangsúlyozni kell az első uralkodó, irányító szerepét a másodikhoz képest. *Gazdaságunk nem árúgazdaság, mint olyan, hanem tervgazdaság, amelynek uralkodó jellemvonása, hogy tervszerszűen, arányosan fejlődik, és másodlagos vonása, hogy a termelő egységek között elkülönültség van, árviszonyok léteznek.*” Egyetértett azért Brusall abban, hogy az értéktörvény működését a szocializmusban korlátozzák, de bírálta Bruszt annyiban, hogy túl szűken határozza meg az értéktörvény korlátozásának körét.

„A tudatos tervszerszű irányítás alapvető szerepét és az értéktörvény korlátozását alapvetően három síkon kell megvalósítanunk:

1. A gazdaság fejlődésének irányát, ütemét és fő arányait a szocializmus sajátos törvényszerűségeinek figyelembevételével tervszerszűen, tudatosan kell alakítani. Míg az értéktörvény az adott gazdasági szerkezet viszonyait fejezi ki, a tervezés a jövőbeni

viszonyok alakulásából, a gazdasági szerkezet tudatos átalakításából indul ki. A piaci hatások, az értéktörvény első sorban a feldolgozóipar, a fogyasztási cikkek termelésére ösztönöz és csak késéssel, veszteségekkel jelzi a termelési eszközök, az alapanyagiparok fejlesztésének szükségletét. A jugoszláv gazdasági életben, ahol széles körű a piac felhasználása, ismétlődően jelentkező probléma az alapanyagiparok viszonylagos lemaradása, vagy a területi fejlesztés aránytalanságai. Ezt a problémakört Brus alaposan és meggyőzően fejti ki. Brusnál azonban nem, vagy nem súlyosan megfelelően szerepelnek a korlátozás további feladatai.

2. A szocialista gazdálkodás rugalmasabbá tétele, hatáskörök javítása megköveteli az egyes termelő egységek (vállalatok) gazdasági önállóságát, önálló árukapcsolataik kibontakozását, a vállalatok fokozottabb és tartósabb érdekeltetését a piacon elért eredményekben szükségképpen az értéktörvény az ártermelőket differenciáló hatásának szabadabb érvényesülését jelenti. ... A munka szerinti elosztás elvével jól összefér a vállalati kollektíva együttes teljesítményének bizonyos fokú figyelembevételével, csak így valósul meg, hogy igazán mindenki annyit kap a társadalomtól, amennyit a társadalomnak a valóságban ad. Helyes az is, hogy a kedvezőbb eredményt elérő vállalatok kedvezőbb fejlesztési lehetőségekkel is rendelkezzenek bizonyos határok között. Ezért helyes és szükséges az értéktörvény differenciáló hatásának bizonyos mértékben való érvényrejuttatása, a korlátozás mai határainak kiterjesztése, mind a vállalatok jövedelmei, az ebből fakadó fejlesztési lehetőségek, mind a vállalati dolgozók egyéni jövedelmei szempontjából. Nem szorul azonban bővebb bizonyításra, hogy a vállalati és egyéni jövedelmek korlátlan differenciálódása nem felel meg sem a fejlesztésben, sem az egyéni jövedelmi arányok alakulásában a szocialista elveknek és más gazdasági törvényszerűségek objektív követelményeinek. ... Ezért az értéktörvény hatását nemcsak a fejlesztési irány kifejezése, de a jövedelmek alakulása szempontjából is rendszeresen korlátozni szükséges.

3. A tervszerszű, tudatos irányítás feladata az újratermelés folyamatos egyensúlyának biztosítása. A fejlődés fő arányainak szabályozása... nem azonos az egyensúlyi folyamatos fenntartásával a piacon... Brus... hangsúlyozza az arányosság tudatos biztosításának szerepét, de ennek keretében az egyensúlyt már alapvetően automatikusan megoldódó kérdések tekintik. Emögött az a feltevés húzódik meg, hogy a piaci mechanizmus — a tudatosan biztosított arányok keretében — az egyensúlyt erősítő tényező. Holott a piaci mechanizmus egyensúlyt erősítő hatásának szigorúbb feltételei vannak... Napjaink szocialista gazdaságában a piac rendkívül összetett... Ez a körülmény és az, hogy a kapitalista gazdaságban működő biztonsági szelepek nálunk nem érvényesülnek, vagy nem kívánatos alkalmazásuk, arra a következtetésre vezetnek, hogy a tudatos központi irányítás feladatának tekintjük az egyensúlyi folyama-

tos biztosítását, és közben a piaci mechanizmus működési feltételeit szorosabban behatárolandónak tartjuk, mint ahogyan ezt Brus piaci modelljében körvonalazta.”

BRUS KONCEPCIÓJÁNAK BÍRÁLATA

Előadásában Morva elvtárs még egy vonatkozásban bírálta Brus koncepcióját. „Brus két modell koncepciója indokolatlan élességgel különbözteti el a modelleket. Egyfelől nem elhatárolás, hanem objektív viszonyainkból folyó szükségesség a piaci mechanizmus felhasználása... Így az általa centralizáltnak nevezett irányítási rendszer a piaci mechanizmus egyre több elemét tartalmazza és alkalmazza... Másfelől azonban a piaci mechanizmus korlátozásának, működési feltételei behatárolásának szorosabb követelményei miatt a jövőbeni irányítási rendszerekben — legáltalában, ami a most konkrétan belátható távlatokat illeti —, több köztötségre és a közvetlen irányítási módszerek szélesebb alkalmazására van szükség.” Ezzel kapcsolatban Brus elvontan vizsgálja, leegyszerűsíti a modellváltást, az áttérés problémáit. Amikor ezt a fejlődés extenzív irányáról az intenzívre való áttéréssel hozza kapcsolatba, megelégedik arról, hogy ez maga is hosszú történelmi folyamat. Nem foglalkozik azzal sem: milyen, a gazdasági helyzetben megvalósuló feltételei vannak az irányítási rendszer átalakításának. Az előadás szerint ezek:

1. Az anyagi eszközök, ennek megfelelően a pénzügyi források decentralizálásának lehetőségei...

A vállalatok statisztikai információs rendszerének fejlesztéséről

A III. szekció egyik referátumában Dr. Ollé Lajos egyetemi tanár, kandidátus, a statisztikai tanszék vezetője a vállalatok statisztikai információs rendszerének új mechanizmusbeli fejlesztésének általános elveit foglalta össze. — Megváltozik a vállalatok helye, szerepe a szervezési formák vonatkozásában — mondotta bevezetőként. A gazdaságirányítási rendszer reformja által teremtett új környezet, új jogszabályok kidolgozását teszi szükségessé, olyanoké, melyek a megváltozott helyzetet, a megnövekedett jelentőséget figyelembe veszik. Előtérbe kerül az önálló gazdasági elszámolás rendszere és ezzel kapcsolatban a döntési szintek rendszerének megfelelő kialakítása, megállapítása. — A korszerű vállalati irányítási rendszer meglehetősen magasfokú centralizációt követel meg — állapította meg Ollé elvtárs — majd rátért az információs rendszer jellegének ismertetésére. Külön foglalta össze a makroökonómiai és a mikroökonómiai információs rendszer jellemzőit, ismertette módszertanukat is.

A makroökonómiai rendszerrel kapcsolatban az egyik legfontosabb jellemzőként azt emelte ki, hogy itt a statisztikai jellegű feldolgozások dominálnak. Széleskörűen alkalmazható a korrelációs számítás a regressziós analízis, a trendek meghatározása. Szükség van — mondotta — a korszerű modellképzésnél a matematikai-statisztikai apparátus kiépítésére, s a vállalati adat-szolgáltatás új feladatainak meghatározására, pontosítására jogszabályok útján. Fontos ez azért, mert — bár a központi döntések jó adatszolgáltatást jelentenek a vállalatok számára, a hatékony munkához ez korántsem elegendő, további adatokra van szükség.

Felhalmozás és fogyasztás aránya, fogyasztás növekedési üteme. Az anyagi érdekltség fokozása... többforrásokat igényel... Felhalmozás és fogyasztás aránya, a fogyasztás növekedési üteme így döntően befolyásolja az elosztási viszonyokat és az alkalmazható érdekltségű módszereket és mértékeket.

Az ország külkereskedelmi kapcsolatainak fejlesztési lehetősége és az ország devizataralékai; tehát a belső változásokhoz kívülről biztosítható átmeneti források és a belső változások külső hatásainak megvalósítási feltételei.

Ha ezeket a feltételeket vizsgáljuk, úgy erről az oldalról jelentős behatároló tényezőket kell számbavenni, amelyek többnyire csak fokozatosabb változtatásokat tesznek lehetővé...

NÉHÁNYAN A BÍRÁLOK KÖZÜL

A referátumhoz Máttyás Antal, Szabó Kálmán és Kovács János elvtársak szöveget hozták. A fejszólásokból helyszűke miatt csak az értéktörvény szocializmusbeli alkalmazásának kérdéseivel kapcsolatos megjegyzéseket ismertetjük.

Szabó Kálmán elvtárs szerint merev az arányosság és az értéktörvény szembeállítására Morva elvtárs előadásában: az értéktörvényt ugyanis főleg a differenciálódás szempontjából vizsgálta. Brus érdemének tudható be az értéktörvény döntő oldalaként annak kihangsúlyozása, hogy az eltérés az egyensúlytól tendenciát hoz létre az egyensúlyhoz való közeledésre: egyszóval ezért a referátumban az értéktörvény differenciáló hatásának kiemelése, hiszen az értéktörvény a differenciálódás mellett magában foglalja a kiegyenlítő tendenciát is. Ha ezzel Morva nem ért egyet, akkor abban kellett volna vitaközpontot, hogy Brus nem azonosítja az értéktörvényt a piaci mechanizmussal! Ha viszont az értéktörvény lényegét úgy látja, ahogyan Brus, tehát úgy, ahogyan — szerinte — Marx, akkor nemcsak úgy kell érteni a kérdést, hogy hogyan kell korlátozni az értéktörvényt, hanem úgy is, hogy hogyan kell okosabban, jobban felhasználni. S ebben egyetért Brusall: az autonóm központi döntéseket az értéktörvény túlmutató szempontok alapján alakították ki, de az így meghatározott keretek között már érvényesül az értéktörvény, s érvényesülése nem jelent feltétlenül spontaneitást. A társadalom tudatosságával kap-

csolatban pedig nemcsak az állami szintű gazdaságirányítási tudatosságát kell számbavenni (bár ez az elsődleges), hanem a gazdasági élet primer szereplőinek, a vállalati vezetőknek tudatosságát is, az érdekltségű teremtette mozgásformákon keresztül.

VITÁZÁRO VÁLASZ

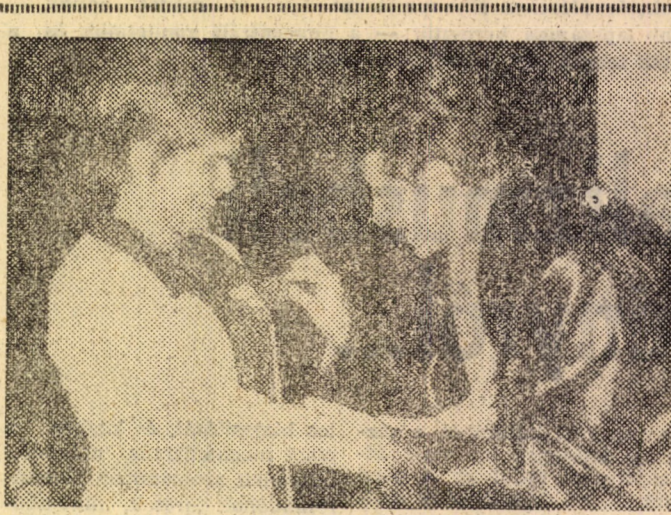
Vitázáro válaszában Morva Tamás bírálta Brus és Szabó Kálmán értéktörvény-felfogását. Az értéktörvény az árak, a kereslet, a jövedelmek, a termelési arányok kölcsönhatását jelenti; vajon ez a kapcsolat egy népgazdasági szinten lezárt rendszer felé, harmonikus állapot felé tendál-e? (Sose érj el, de mindig felé tendál — szöveg közbe Szabó elvtárs.) Morva elvtárs szerint Marx azt hangsúlyozta, hogy az értéktörvény hol közelebb visz az egyensúlyhoz, hol pedig eltávolít tőle. Csak kitérőket, kerülő utakon, válságok, munkanélküli tartaléksereg, a dolgozók jövedelmeinek leszorítása stb. árán, végső fokozott biztositja az egyensúlyt. Ezért érti ő szélesebben az értéktörvény korlátozását. Ami a vállalati vezetők tudatosságának szerepét illeti, Szabó Kálmán nem jelöli meg, Brus még kevésbé: hol a határ? Ha a piac tudatosságára bízunk a népgazdasági egyensúly kialakulásában — ez hamis illúzió, ezt ki kell zárni. Ha a népgazdasági terv biztositja nemcsak az arányosságot, de a kereslet-kínálat fő tényezőinek egyensúlyát is, akkor a piac az egyensúlyt erősíti. Ha és amennyiben viszont a népgazdasági terv labilis egyensúlyt tartalmaz, akkor és annyiban a piaci mechanizmus eltávolít az egyensúlytól. Ezért az értéktörvény korlátozását ő Brusall szemben nemcsak a távlati fejlesztésre érti. Szabó Kálmán közbeszólásában a pénzügyi szabályozók felhasználására mint az egyensúly megteremtésének eszközére hivatkozott. Morva elvtárs azt válaszolta, hogy a pénzügyi szabályozás is kétarcú. Nem szabad feltétlenül ragaszkodni sem a direkt, sem az indirekt szabályozási eszközökhöz, hanem a helyzet ismeretében konkrétan kell közülük választani. Álláspontját összefoglalva hangsúlyozta: egyetért Brusall abban, hogy a fő arányok kérdésében miért kell eltérni az értéktörvénytől, de súlyának nem megfelelően szerepel a piaci mechanizmus brusi koncepciójában az, hogy a szélesebb körben felhasznált értéktörvény nem teremt automatikusan egyensúlyt a fő arányok keretein belül sem.

B. T.

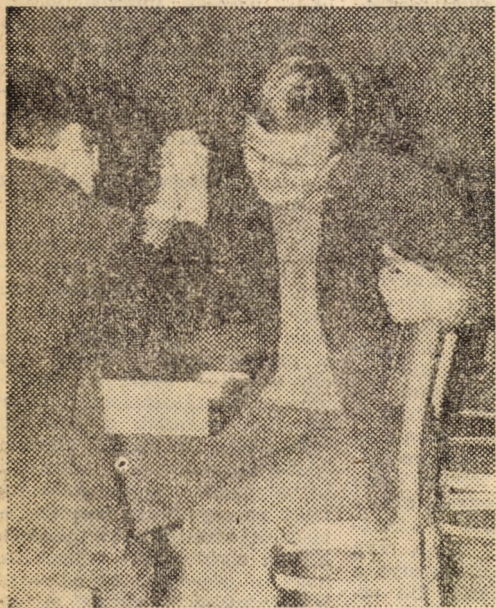
HOMO LUDENS

1. ETYELE-PETVELE...

2. POMPONÁLUNK? POMPONÁLUNK?...

3. ÉSSZEL FIAM, HA ERŐD NEM BÍRJA!

A gyengébbek kedvéért: Homo ludens — a játékos ember. Az ember tehát játszik, mert játékos. Az egyetemista is játszik, mert ő is ember az istenadta.

Próbáljuk meg a képeinkkel kapcsolatosan jelentkező egész problémakört komplex módon megragadni és a dialektika szabályai szerint, a kérdés két oldalának elemzésével kezdeni, különös tekintettel az esetleges későbbi szubjektív értéktételek alapjának képzésére.

A játék — az Új Magyar Lexikon szerint — olyan cselekvés, amelynek célja szórakoztató, szabad időöltés. (Ez mindegyik képre áll, kivéve az 5-ös egyik felét.) Sajátos feladata van a gyermek életében, annak egyik legfontosabb tevékenysége. (Ez a 4-es képre túl erős.) Nagy a jelentősége az iskolai nevelő-oktató munkában is (hm...).

A felnőttek számára a munka utáni üdülést, a megnyugvás céljait szolgálja. (Foto 2, 4, 5.) Erre irányulnak az emberek társas érintkezésére épülő társasjátékok, a testet edző

Szöveg: Halász
Foto: Száva

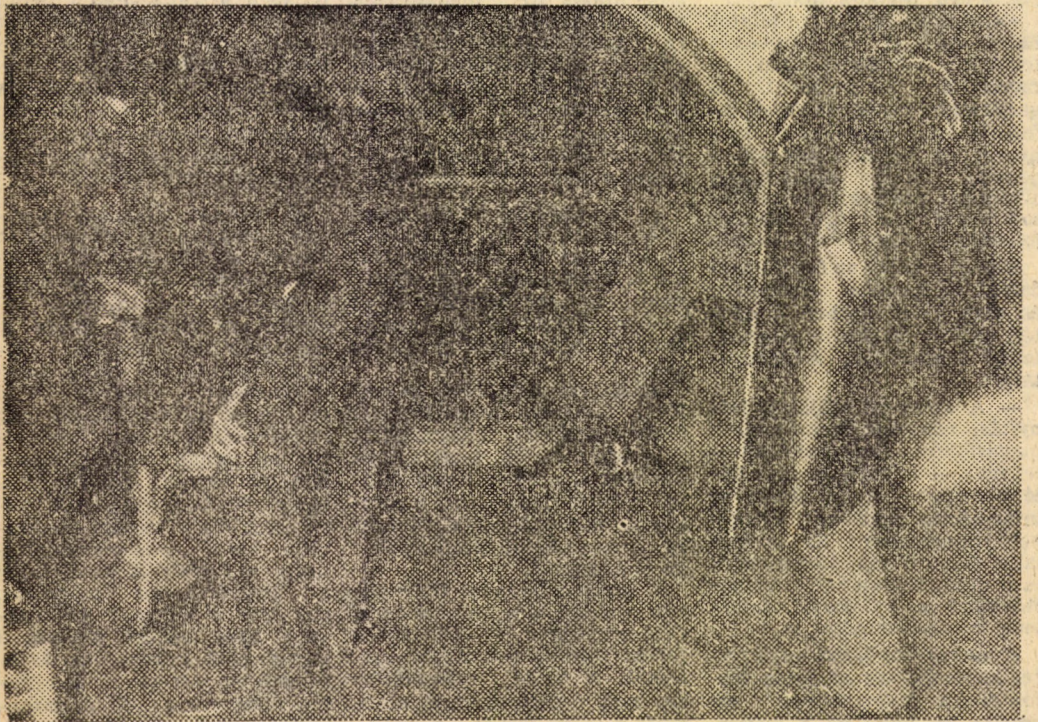
és testi ügyességet fejlesztő sportjátékok. (2, 3, 5. felvételek.)

A komplexum másik oldalát is kénytelenek vagyunk az adott helyzetben vizsgálódásunk tárgykörébe vonni. Eszerint (forrás: az Új Magyar Lexikon) az ember társadalmi lény, a föld élő világának szellemileg legfejlettebb tagja, a közösen végzett munka, a tagolt beszéd, a gondolkodás jellemzi. (Foto: 1, 2, 5.) Sajátos tulajdonságai: egyenes testtartás, két lábon járás, fejlett agykoponya. (Foto: 2, 5.) Az emberré válás során, a fán lakó embereleődök földre ereszkedtek, két lábon kezdtek járni és felszabadult kezüket lassanként eszközök készítésére és munkavégzésre használták. (Fotók: 1, 2, 3, 5.)

Továbbá: testalkata, szervezetének felépítése, működése, fejlődése, csökevényes szervei, vércsoportjai és más tulajdonságai révén legjobban az emberszabású ma... Hagyjuk abba.

4. A 10 PERCES SZÜNETBEN...

5. ATAVIZMUS — AVAGY VISSZAÜTÉS AZ ŐSÖKRE...

Helsinki jegyzetek II.

Kauppakorkeakoulu

A helsinki Kauppakorkeakoulu nem csupán Finnország legrégebbi közgazdasági főiskolája, de méreteiben, jelentőségében, hallgatói számában tekintetében is jóval a többi négy felett áll. Az 1911-ben alapított főiskola ma mind a közgazdászok, mind az e téren folyó tudományos kutatás szempontjából az ország első intézményének számít. Alig másfél évtizede elkészült, korszerűen felszerelt és kényelmes berendezett ötemeletes épületének előcsarnokában márványtábla hirdeti annak a nyolcvan magántársaságnak és alapítványnak a nevét, melyek az építést finanszírozták, és amelyek ma is a főiskola legfőbb fenntartói; az állami költségvetésnek csak „pótlólagos” szerepe van eme „adományok” mellett. Így aztán a kormányzat látszólag semmi beleszólási joga sincs a „független” intézmény belső életébe: a tananyag összeállításába, a vizsgarendszer kérdéseibe, az egyes kénevezésekbe stb. Ez a teátrális külsőségekben megnyilvánuló játék-autonómia — ha úgy tetszik: demokrácia — még inkább megkönnyíti a „jóéleti társadalom” eszméjét hirdető reformista ideológia térnyerését a közgazdasági elméletek és a gyakorlati gazdasági tevékenység nevelés területén egyaránt.

ez jellemzi lépten-nyomon a finn fővárosban folyó (burzsoái), társadalmi hivatását betölteni igyekvő közgazdász-képzést. A hivatalos ideológia nemhogy — a látszat alapján ítélve — „elkerülné” a független és tekintélyes intézményt, hanem ellenkezőleg, megfiatalított köntösben sokkalt inkább hat a főiskola fogékony hallgatóira.

Asko Korpela tanársegéd a közgazdasági elméleteknek igazán „újone” művelője. A huszonöt éves, roppant szimpatikus és intelligens fiatalember tíz nyelven beszél, illetve olvas és más nyomtatásban megjelent első könyve, mely az elosztás kérdéseivel foglalkozik. Beutazta egész Európát, legutóbb júniusban Budapesten is járt. Tapasztalatai és okos rendszerező elméje — feltehetően — igen sok helyes elméleti általánosításra kellett, hogy vezessenek. Egyik előadása azonban — melyben a szocialista és kapitalista rendszer közeledéséről, „szintéziséről” beszélt — egyáltalán nem arról tanúskodik. Mintha csak maga Bernstein szólalna meg, olyan ékesszólóan bizonygatja a tőke demokratizálódását, a kapitalizmus „társadalmisítását”, miközben a szocialista országok gazdasági reformjaiban csupán a központi irányítás jelentőségének csökkenését, a különböző gazdasági egységek individuális szerepének egyértelmű növekedését látja. S mivel — szerinte — azok a szükségletek, melyet mindkét rendszerben a természetnek ki kell elégítenie, részben társadalmiak és részben egyéniak, voltaképpen mindkét gazdaság a legjobb úton van feladatának optimális teljesítésére, azaz a mindkét oldalon meglévő „jó vonások” racionális szintézisé felé. A tulajdonviszonyokban és a munkamegosztásban meglévő döntő különbségek teljes figyelmen kívül hagyása, a társadalmi szintű termelés és az egyének kapcsolatának uniformizálása, az állam, mint teljesen elődegenedett jogi-politikai testület szerepének misztifikálása — és még sok más tényező olyan tipikus jegyek, amelyeket nem egyszerűen Asko Korpela még kiforratlan elmélkedését, hanem az egész mai finn közgazdasági szemléletet és oktatási gyakorlatot jellemzik.

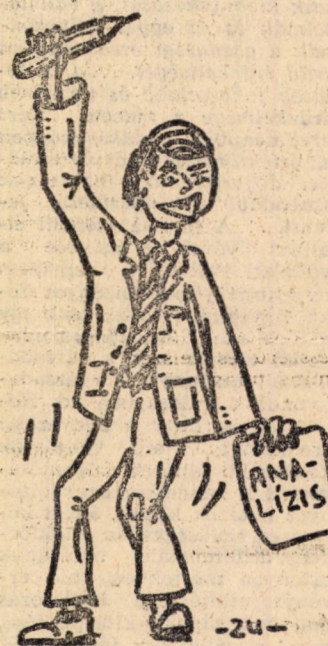
SIKERES FELVETELI VIZSGA és évi 600 márka (3000 forint) tandíj befizetése esetén bárki a Kauppakorkeakoulu hallgatójává válhat. A tanulmányait folytatására ily módon jogot nyertek a „klasszikus” (vagy inkább konzervatív) angol típusú egyetemi rendszer szerint első — minimális — diplomájukat három év alatt szerzik meg. A legtöbbben nem „állapodnak meg” ezen a szinten, hanem — egyidejűleg teljes vagy kisegítő állást vállalva — tovább tanulnak a „mesterfokok” elnyeréséig. Ennek időtartama már igen eltérő lehet; így fordulhat elő, hogy a főiskolán 28—30 éves családapaikkal is találkoztam, akik boldogan vállalták diáknak magukat. (A nyugati országokban „diáknak lenni” amúgy is valamiféle nosztalgiait kiváltó idilli társadalmon kívülséget jelent.) Külön karcok vagy szarkok nincsenek, de ezen évek során a hallgatóknak módjukban áll választani az egyes teoretikus és gyakorlati tárgyak között. Nyelvi tanulmányaikhoz jó segítséget nyújt a harminckabinos laboratórium, amelyben több sávú Philips-rendszer segítségével modern strukturalista nyelvoktatás folyik. A főiskola könyvtára egyáltalán nem nagy (bár a maga nemében országosan a legnagyobb); mindössze hatvanezer kötettel rendelkezik, de azok mind kifejezetten szakkönyvek. (Értsd: a polgári közgazdaságtan szakkönyvei.) A hallgatóknak — számuk ma már meghaladja a kétezer főt — ezenkívül joguk van az alagsorban levő külön kis gardero-be-szekrények használatára, a díszteremben tartott rendezvények szabad látogatására és a menzán való étkezésre (oktatókkal közösen!), mely bármennyire is korszerű és higienikus környezetben folyik le, semmivel sem olcsóbb az egyébként drágaságáról híres Helsinki szokásos élelmiszerárainál.

MIÉRT NEM OLVASUNK PLAKÁTOKAT?

A kultúrosztály állandóan visszatérő problémája, hogy a nagy gonddal megfestett plakátok hirdetésményei „süket szemekre” találjanak. Előfordul, hogy a félméteres betűkkel beharangozott, sokat ígérő kulturális rendezvényen, vagy más egyéb jellegű klubdelutánon csak néhány unatkozó klubtörzsvendég volt „hajlandó” ottmaradni. Az utólagos felmérések alapján kiderült, hogy érthetetlen módon senki sem tudott a dologról, bár bizonyára sok hallgatót érdekelte volna a máisor.

A plakátfestő részleg soha nem dolgozott ilyen nagy kapacitással és ilyen színvonalon, mint most. Régebben a hallgatók csak kerülbúton szerzhettek információt a klubmüsorairól. Persze lehet azt is mondani, hogy ez a cikk nyitott ajtókat döngött, mert a plakátok tartalmát mindenki időben megismeri. De ez azt jelentené, hogy az egyetemi hallgatók zöme nem igényli a kultúrosztály ilyen jellegű „juttatásait”? Ilyet feltételezni a jövő közgazdászairól, az ország haladó szellemű, sokoldalúan művelt leendő gazdasági vezetőiről főbenjáró bűn lenne... Eppen ezért kérjük az egyetem hallgatóit, kísérjék figyelemmel a jövőben a plakátfestők áldozatos munkáját!

A VIZSGÁK LETETELÉSEK ÉS A DIPLOMA MEGSZERZÉSENEK — náluk még! — elengedhetetlen záloga az előadások látogatása. A Kauppakorkeakoulu oktatóinak — alig százan vannak — előadásai általában jól szervezettek és felfogásukban korszerűek; vonzzák a hallgatókat, gondolatokat ébresztenek. Ugyanakkor felszínesen, külsőségeikben ragadják meg a dolgokat; nem a valóságos problémákat feszegetik, mikroszociológiai jelenségekbe kapaszkodnak — nem a lényeg feltárására törekednek. Tartalom és forma éles ellentét —

mon deri-deri-válok

Lipovecz Iván

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly
Közgazdaságtudományi
Egyetem Lapja.
Megjelenik kéthetenként
a tanulmányi időszak alatt
Felölös szerkesztő:
Kincses György
Szerkesztőség: Budapest, IX.,
Dimitrov tér 8. III 581.
Telefon: 136-830/133.
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat.
Készül a Szikra Lapnyomdában.

A diploma dicsfényében...

A KRITIKA KRITIKÁJA

Hogy is mondja a régi közmondás? „Jó pap holtig tanul”.

A mai fiataloknak, a „marxizmus emlőjén” nevelkedett közgazdászoknak ezt — természetesen — kissé át kell fogalmazni. Valahogy így: a jó közgazdásznak állandóan képeznie kell magát — egy életen keresztül...

Hízen ez így helyes. A ma rohanó világában hogyan is állhatnánk meg akár egy pillanatra is?

Kádár elvtárs mondta a KISZ VII. kongresszusán: „...egyetemistának lenni állapot...”.

Igen. Az ifjú hallgatók hajlamosak hinni, hogy — elvégezvén az egyetemet — kész emberek. Bármilyen feladat megoldására, bármilyen vezető pozíció betöltésére képes, képzett közgazdászok.

Pedig korántstárs így... Bár az egyetemi évek alatt elsajátították a közgazdasági tudományok megannyi anyagát, s frissen kapott diplomájukkal a zsebukban elméletileg szinte maximálisan felkészülten lépnek ki az egyetem kapuján, tudomásul kell venniük a valóságot: az élet, az igazi munka csak most kezdődik számukra, itt ugyanolyan kezdőknek számíthatnak, mint amikor először lépték át a „tudományok házána” küszöbét.

Erről a nehéz, bonyolult és oly sokszor megoldhatatlannak tűnő problémáról beszélgetünk egy olyan gazdasági vezetővel, aki közgazdasági diplomával a kezében közel másfél évtizeden keresztül járta már az élet iskoláját, s ma érett fejjel, megannyi tapasztalattal a háta mögött tud visszatéríteni: mik azok a tanulságok, nehézségek, akadályok, melyekkel a ma fiatal, pályakezdő közgazdászainak számolniuk kell.

Hegeúsz Béla 1954-ben végzett el a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemet. Az Országos Tervhivatalhoz került, ahol előbb a költségvetési, majd a közgazdasági főosztályon dolgozott. A kedvező körülmények között módjára nyílt meg a vállalkozási lehetőségek, s megismerni — legmagasabb szinten — a gazdasági tervezés munka sokrétűségét, bonyolultságát. Két-gyarmad évtel után következt az első vezetői beosztás: kerületi snács főkönyvelővé nevezték ki, majd másfél év tapasztalataival a háta mögött került vissza a Tervhivatalba, is-

mét más — még nagyobb felkészültséget igénylő — munkaterületre. A nagy megterhelésű tervezői munkát követte egy újabb vezető pozíció, amely számára a vállalati ta-

szakmai tapasztalatokat, melyek birtoklása nélkül a továbbiak során cselekvőképtelenné válnak.

IGÉNYESEBBNEK KELL LENNI!

Kezdő közgazdásznál nem lehet cél egyetlen munkaterület betöltése. A lehetőségekhez képest meg kell ismerni az adott vállalat, intézmény, főhatóság gazdasági tevékenységének minden alkotóelemét, hogy az elméleti tudást minél szélesebb körben lehessen alkalmazni a gyakorlatban.

EKKOR JÖHET A VALASZTÁS!

A megismert munkakörök közül melyik az a konkrét szakterület, mely a fiatal, „közgazdászpalánta” adottságainak megfelel. S ez további tanulási eredményez, hiszen a speciális munka új problémákat vet fel, számtalan — eddig ismeretlen — helyi részletkérdéssel kerülünk szembe, melyek megoldása újabb erőfeszítéseket igényel.

Az élet — elméleti és gyakorlati vonalon is — újabb és újabb feladatokat állíthat eléünk. Állandóan képezni kell magunkat, hiszen ahhoz, hogy jó gazdasági vezetők lehessünk, minden körülmények között lépést kell tartani a fejlődéssel, meg kell ismerni a legújabb módszereket, koncepciókat is.

A távlati cél ugyanis — hiszen egyetemi végzettség erre predesztinál — a gazdasági vezetés kell, hogy legyen. S ahhoz, hogy valaki jó vezetővé váljon, számtalan újabb — talán sok esetben a legnehezebb — feladatokkal kell sikeresen megdolgoznia. S ami a legfőbb, politikailag is „vezérnek” kell lennie. Olyannak, aki nemcsak a munkában jár elől, hanem a dolgozók eszméleti, ideológiai képzésében is, mert az egyetemen ezt is feladatul kapta, hiszen ez kötelessége a párttal, s népünkkel szemben. Emellett az emberi kapcsolatok megfelelő kialakítása, minősítés, büntetés, jutalmazás, a gazdasági munka tervezésű végzése és végrehajtása számtalan morális és szakmai probléma felett való helyes, ésszerű és célszerű döntés — mind mind azt mutatják, nem frázis az, mellyel a végzett közgazdászt az egyetemről útnak indítják: Ne téveszsen meg diplomád dicsfényét, az élet még előtted áll!

Pongrácz György

AZ ELSŐ BUKTATÓK

A kezdő közgazdász fizetése — nem egy esetben — hatnyolcszáz forinttal kevesebb, hasonló munkakörben, mint a nála esetenként képzetlenebb, de hosszú szakmai tapasztalattal rendelkező idősebb munkatársaké.

Ez alapvető konfliktusok rugója lehet, melyet csak fokozhat a régi dolgozók féltelme: „Nem az én helyemre kerül-e a fiatal?”

Itt kerül sor az első vizsgára az élet egyetemén: morális, emberi tulajdonságokból. Az elkerülhetetlen „fiatal-öreg harcban” nagy szerep jut az alkalmazkodóképességnek. Az idősebbek évtizedes gyakorlatának megbecsülésével, a közösségbe való beilleszkedéssel el kell fogadtatni magát a fiatalnak, mert ha emberileg megbukik, leküzdhetetlen akadályba ütközik: az öregek egyszerűen elzárják előle a munkát, nem adják át azokat a

hogy éppen olyan eredményeket érjenek el, mint akik közvetlenül érettségi után lettek elsőévesek.

Mit lehetne tenni még az egyetem részéről? Sokminden. Az egyetem matematika, történelem konzultációkat szervez az egyetemista katonáknak. Ezek hatását lehetne emelni, úgy, hogy egyszerű irányt adjanak az önképzéshez, másrészt olyan problémákat „vessenek fel”, amelyek elősegítik az önálló gondolkodást. Nyilvánvalóan mindez fellendítené a vitaközvetítőket, s egészséges szellemi versengést indítana el, stb.

Olyan példatárakra is szükség lenne, amely legalább 40 számalakban papír, ceruza nélkül is megoldható példákat tartalmaz. Nem fontos, hogy matematikai tárgykörből legyenek a fejben megoldható példák, csak az a lényeg, hogy logikus, következetes gondolkodásra neveljen! És ez nem is kevés!

Számos „nulladik” évfolyamost helyeznek át a bevonulási helyéről, akiknek szükségük lenne konzultációra. Nyilvánvaló, hogy 4-5 leendő hallgatótól az előadók nem utazhatnak azok állomáshelyeire. A kiskatonákkal való beszélgetéskor kiderült, hogy többen írtak már ilyen ügyben levelet az egyetemhez. Az ő problémájuk sokszorosított anyag szétküldésével megoldható, (a postázás rem jelentene túl nagy munkát, hiszen az áthelyezettek száma viszonylag ke-

Megvallom, eléggé meglepett Alföldi Lajos, a klub politikai felelőseinek, a kultúrosztály munkatársának az okt. 21-én megjelent írásomra adott válasza. Ugy értem, meg kell a választanom kell rá, ez indokolja egyrészt a cikk nem helyszelhető hangneme, másrészt az, hogy megállapításaink túlnyomórészt elutasítják az általam megfogalmazottakat. Természetesen a megfogalmazott terjedelmem teszi majd lehetővé azt, hogy kivétel nélkül minden kiadással foglalkozunk, ezt nem is tekintjük feladatunknak.

Értem, hogy a megfogalmazottak megfogalmazásához az általam megfogalmazottakat megfogalmazta, a megfogalmazottak megfogalmazásához az általam megfogalmazottakat megfogalmazta... Kérem megjelentetését, megfogalmazásához a megfogalmazottakat megfogalmazta, a megfogalmazottak megfogalmazásához az általam megfogalmazottakat megfogalmazta...

Értem, hogy a megfogalmazottak megfogalmazásához az általam megfogalmazottakat megfogalmazta, a megfogalmazottak megfogalmazásához az általam megfogalmazottakat megfogalmazta...

Értem, hogy a megfogalmazottak megfogalmazásához az általam megfogalmazottakat megfogalmazta, a megfogalmazottak megfogalmazásához az általam megfogalmazottakat megfogalmazta...

A megismert munkakörök közül melyik az a konkrét szakterület, mely a fiatal, „közgazdászpalánta” adottságainak megfelel. S ez további tanulási eredményez, hiszen a speciális munka új problémákat vet fel, számtalan — eddig ismeretlen — helyi részletkérdéssel kerülünk szembe, melyek megoldása újabb erőfeszítéseket igényel.

Az élet — elméleti és gyakorlati vonalon is — újabb és újabb feladatokat állíthat eléünk. Állandóan képezni kell magunkat, hiszen ahhoz, hogy jó gazdasági vezetők lehessünk, minden körülmények között lépést kell tartani a fejlődéssel, meg kell ismerni a legújabb módszereket, koncepciókat is.

A távlati cél ugyanis — hiszen egyetemi végzettség erre predesztinál — a gazdasági vezetés kell, hogy legyen. S ahhoz, hogy valaki jó vezetővé váljon, számtalan újabb — talán sok esetben a legnehezebb — feladatokkal kell sikeresen megdolgoznia. S ami a legfőbb, politikailag is „vezérnek” kell lennie. Olyannak, aki nemcsak a munkában jár elől, hanem a dolgozók eszméleti, ideológiai képzésében is, mert az egyetemen ezt is feladatul kapta, hiszen ez kötelessége a párttal, s népünkkel szemben. Emellett az emberi kapcsolatok megfelelő kialakítása, minősítés, büntetés, jutalmazás, a gazdasági munka tervezésű végzése és végrehajtása számtalan morális és szakmai probléma felett való helyes, ésszerű és célszerű döntés — mind mind azt mutatják, nem frázis az, mellyel a végzett közgazdászt az egyetemről útnak indítják: Ne téveszsen meg diplomád dicsfényét, az élet még előtted áll!

Pongrácz György

számban „lejtettek” ezek az anyagok. Amikor cikkemre a választást megírták, „ezeket a körülményeket a cikk írója nem ismerhette, ez lehet, de tájékozódás is van a világban...” (Id. Alföldi cikk, 3. bekezdés). Ha bővíti a lap terjedelmét, s ennek állandóvá válása a közfelfogásban várható, akkor nem adódik ilyen probléma. Természetesen a megfogalmazott terjedelmem teszi majd lehetővé azt, hogy kivétel nélkül minden kiadással foglalkozunk, ezt nem is tekintjük feladatunknak.

Cikkem megjelentetését, megfogalmazásához a megfogalmazottakat megfogalmazta, a megfogalmazottak megfogalmazásához az általam megfogalmazottakat megfogalmazta... Kérem megjelentetését, megfogalmazásához a megfogalmazottakat megfogalmazta, a megfogalmazottak megfogalmazásához az általam megfogalmazottakat megfogalmazta...

A válasz cikkre rátérve, Alföldi Lajosnak igazat kell adnunk abban, hogy a valóban sokrétű és érdekes klubműsorral a tanév első hónapjában nem foglalkoztunk lapunk hasábján. Nem mentesítésként mondom, de valóban sok fontos anyag gyűlt össze a szerkesztői íróasztalán ebben az időszakban, így a klubműsorokat kommentáló cikkeinket is. Szívesen leközöltük volna valamennyit, csakhat egyelőre négy oldalas lap vagyunk... Egyébként később, a november 4-i bővített

Meglehetősen erősen „kapálózásnak” tűnik, ahogyan a cikkíró, Alföldi Lajos megpróbálta „ki-magyarázni” a Kozma-est-történetet. Ezt úgy gondolom, leg-

jobban azok érzik, akik jelen voltak ezen a programon. Nem is tartom szükségesnek részletesen foglalkozni a választékot erre az estre vonatkozó megjegyzéseivel, mert az indokokat nem tartom megfogalmazónak. Emellett az általam jelölt problémák megoldása — úgy látszik — továbbra is várhat magára, s ezen a téren az sem változtatott volna, ha a Kozma-esttel kapcsolatban sikerül Alföldinek a magyarázat.

Azt, hogy nem probléma a hallgatóságának az első kérdés felvetése az előadói számára, a cikkíró talán maga sem hiszi komolyan... Még módszer alkalmosság... zöndtetjük meg az ellenkezőjét.

Nem vonjuk kétségbe a klub közfelfogásának érettségét, hozzáfűztük, ez azonban nem mondja el: annak a ténynek, hogy — főleg a beszélgető-esteken — az elején mindig feszült a hangulat, és lehet, hogy Alföldi számára nem, de a vélemények szerint a közfelfogás számára igen is kínos a csend. Az est vezetőjéről fűg először, hogy egyáltalán van-e csend ilyen alkalomkor, s az 6 feladatra a légkör mielőbbi feloldódásának elősegítése. Ha valaki tud jobb módszert erre, mint a kérdések „előregyártása”, ám alkalmazza. Egyes est-vezetők viszont már nem egyszer bebizonyították az általam és még sokak által javasolt módszer alkalmazhatóságát...

Bevezetésül csak annyit, hogy mi így szólunk, s a jövőben még fokozottabban igyekeznünk fogunk a kultúrosztály munkájával „érdemben” foglalkozni. Szerintünk azonban ebbe a fogalomba a hibákra való utalás is beletartozik. Nem mellőzhetjük a bíráló megjegyzéseket, mert lanuk és a kultúrosztály érdekel közönség. Arra törekedünk mindannyian, hogy egyszerűen, de a kritika területén is minél magasabb színvonalat, az ennek érdekében végzett munka pedig minél kifogástalanabb legyen.

Kurtán Lajos

Az érem éle

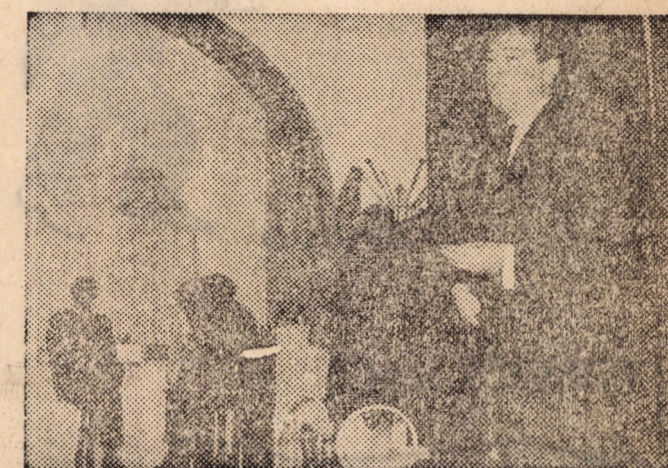
Az egész este jól sikerült.

Bár a végén kicsit felhúztuk volna az orrunkat, hogy az ismert újságíró kérdéseinket elől eltávozt, mégsem tetjük meg. Pedig az átlagosnál jóval nagyobb létszámban gyűltünk össze a klubban.

Az est két részből állt. Először Kozma János elmondott egy bevezetőt, melyben néhány nagyon érdekes dologról beszélt, humor, színház, film, ízés, majd utána kérdéseinkre válaszolt. A kis közvélemény-kutatás eredménye vitathatatlanul tette, az első rész sikerült jobban.

Megtudtuk, milyen okok készítettek Kozmát Jánost egy színház megszervezésére, beindítására, az újságíró, író, színész szerepkör mellett a színházigazgató gyakran kényes, rázós szerepkörének felvételére. Az indokok nagyon komolyak voltak, egy új gondolati humort terjesztő, ennek megfelelően új stílusban játszó, társadalmi problémákat és fonákosságokat a bécsi-budapesti kabarészínvonal fölött megmutató fórum létrehozása. Ez volt a fő cél. Természetesen sok minden ellen akar harcolni a méreteire nézve apró, de erkölcsi erejét tekintve sokkal erősebb miniszínház. Ehhez csak annyit jegyezzenek meg, hogy igazi bátorsággal következtetesen végigvinni ezt a koncepciót csak az „érem harmadik oldala” színvonalon és mércén túl lépve, mélyebbre nyúlva lehet. Egy később feltett kérdésben felmerült az a probléma, mennyire érheti el a fenti célokat a színház ilyen kis befogadóképességgel, késői előadáskezdettel és magas egységes helyárakkal? Bár az okot a válasz megmutatta (vendégszínház csak erre az időpontra érnek ide, kicsi a költségvetés stb.), mégis így érezzük, tényleg van ellentmondás a célok és az eszközök között. Természetesen a gyakorlat és az idő ezeket a hibákat korrigálhatja.

Közlés, a közönség differenciált reagálása a tv-n elmondott glosszákra, az új Kozma-film, amiről kiderült, nem is Kozma-film, ezek voltak a további témák. A ké-

Kozma János megmagyarázza... Foto: Kádár

sőbb feltett kérdésekre vendégünk igyekezett őszintén, becsületesen válaszolni. Ez néha a kérdések színvonalától miatt nem volt lehetséges.

S végül még valamit a humoráról. Azt mondta nekünk, hogy egyre szélesedő mozgalom bontakozott ki egy ilyen gondolati humor megteremtésére, az ő működése mellett, párhuzamosan. Ez nem teljesen igaz. Nyilván kevesen választották meg gondolataik kifejezésére ezt a fajta stílust. Moldova György az irodalomban, a publicisztikában Hámos György azok, akik ezt képviselik. Nehéz tehát mozgalomról beszélni.

Végül egy anekdota a jól sikerült estről. Egy magyar filmrendező filmvígjátékot akart forgatni, majd mégsem csinálták meg, leálltak a forgatással. Azt mondták, nem tudja elkészíteni, nincs jöke. De mi köze a jökevének a humorhoz? — teszi fel a kérdést Kozma János. Nos, nem tudni milyen kedvvel, de a klubban megtartott összejövetelen 6 humoros volt, mi meg jökevéek, s így az eredmény számunkra mindenképpen pozitív — jól sikerült est volt.

—Patkó—

Ballada az obsitusról — a nulladik évfolyamról

RÓLUK ÉNEKELEK EN AZ ELSŐSÖKRŐL. Az első évek között is az előfelvetésekről, a volt katonákról, akik látszólag zökkenésmentesen illeszkednek be az egyetem életébe — a „háttérben” meghúzódo problémákról azonban kevesen tudnak. Nem vesszük észre a jökevék mögötti erőfeszítéseket. Persze mások is sokat tanulnak, erősen igyekeznek, de az elsőévesek problémája mégis speciális. Egyetlen nép sem adhatja bérbe védelmi feladatait más népeknek. Magunknak kell azt megoldanunk és lehetőleg jól. Ezek a fiúk részt vettek az ország védelmének kiépítésében. Végrehajtottak olyan feladatokat, melyek bizonyítják, hogy bármikor is lenne szükség rájuk, megbízhatunk bennük.

Emellett fontos, hogy ők is, mint mások, dolgozói, szervezői, irányítói legyenek majd országos gazdasági életünknek ehhez jelentős kulturális színvonalat kell, hogy képviseljenek. Bármilyen elérésben segítenünk kell őket.

A katonai szolgálat becsületes teljesítése nem mehet az egyéb irányú tudás és „fantáziák” rovására. Sokan azonban hajlamosak arra, hogy lazábban érezzék „a civil gondolatok” derékfájást. Felép egy elidegenedés, dekoncentrátság, egy problémánélküliség. Ugyanor nőnek a kicsiny problémák elefánt nagyságúvá...

hogy éppen olyan eredményeket érjenek el, mint akik közvetlenül érettségi után lettek elsőévesek.

Mit lehetne tenni még az egyetem részéről? Sokminden. Az egyetem matematika, történelem konzultációkat szervez az egyetemista katonáknak. Ezek hatását lehetne emelni, úgy, hogy egyszerű irányt adjanak az önképzéshez, másrészt olyan problémákat „vessenek fel”, amelyek elősegítik az önálló gondolkodást. Nyilvánvalóan mindez fellendítené a vitaközvetítőket, s egészséges szellemi versengést indítana el, stb.

Olyan példatárakra is szükség lenne, amely legalább 40 számalakban papír, ceruza nélkül is megoldható példákat tartalmaz. Nem fontos, hogy matematikai tárgykörből legyenek a fejben megoldható példák, csak az a lényeg, hogy logikus, következetes gondolkodásra neveljen! És ez nem is kevés!

Számos „nulladik” évfolyamost helyeznek át a bevonulási helyéről, akiknek szükségük lenne konzultációra. Nyilvánvaló, hogy 4-5 leendő hallgatótól az előadók nem utazhatnak azok állomáshelyeire. A kiskatonákkal való beszélgetéskor kiderült, hogy többen írtak már ilyen ügyben levelet az egyetemhez. Az ő problémájuk sokszorosított anyag szétküldésével megoldható, (a postázás rem jelentene túl nagy munkát, hiszen az áthelyezettek száma viszonylag ke-

vés) s a felmerülő anyagi természetű kérdések megoldhatóak. DE NEMCSAK EGYETEMMUNKTÓL KELL SEGÍTSÉGET VÁRNI. Hiszen az intézmény jószándéka mit sem ér az egyén akarata nélkül. Mindenkinek érdeke, hogy az érettségig elért tudását ne csak megőrizze, hanem tovább is fejlessze.

A nyelvek gyakorlására, a közösségi katonaelőtnél jobbát elképzelni sem tudok. Akik többet tudnak, átadják tudásukat a gyengébbeknek, miközben maguk is fejlődnek. A Gorkij Könyvesboltban kapható idegen nyelvű könyvek sokat segítenek, azonkívül olcsók is.

Még néhány szó a volt katonák jelenlegi problémáiról. Sokan bekerülve az egyetem kötelemebb életébe, nem mindig teljesítik azokat a „normákat”, amelyeket az egyetem megkíván. Könnyedén veszik a dolgokat, s ha tudásuk, gyakorlati felkészültségük szintje tanárkukban elégedetlenséget vált ki, hajlamosak a hiba okát az előző évek eseményeivel magyarázni.

Talán ennyiit a múlt évek tapasztalataiból. Elégé azonban gondolatok ezek, inkább csak körvonalat a problémáknak. Megoldásukra azonban már most kell elkezdni a felkészülést, mert a jövő évtől kezdve minden katonai szolgálatra alkalmas fiú bevonul, ez a tény nem jelentheti az egyetemi oktatás és számonkérés színvonalának süllyedését.

Zeisler József

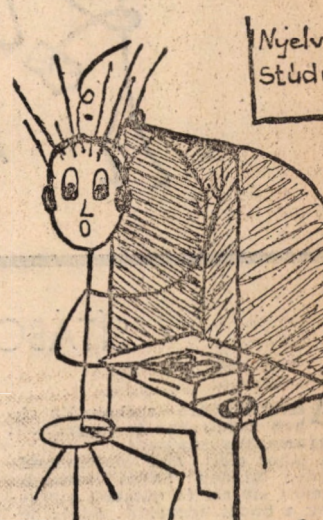
KÖZGÁZ KARESZ elméldedéseiből

Érdekes, új sportmozgalom terjed manapság főként a nyelvigenyes szakokon, a TGR (Totózd ki, ha Gözöd sines Róla). — A versenyek színhelye a nyelvi labor. Egy menet a következőképpen megy végbe: Veszed a szalagot, leülsz, hallgatsz. 10 mondat stimmel is, aztán jön egy szó... Hallgatod egyszer, kétszer, tízszer, harminckilenceszer... nem érted... Kérded a szomszédodat, kiderül, hogy röpke félórája ő is emiatt taglalja a r. kat. legendákat szexuális vonatkozású... Két esély marad: átsiklasz felette, ami nem szokta elősegíteni a teljes megértést. vagy hasadra ütsz, és kitalálsz egy szót, ami még annyira sem szokta... „Okos enged” elv alapján jobb, ha továbbbász, ugyanis van még minima calcula 3-4

ilyen kritikus pont. Átlag a negyedik után a legkitartóbb sportman-ek is feladják és hazamennek.

Van még olyan megoldás is, hogy segítségül hívsz egy (esetleg mindjárt több) oktatót, de heves reményeket lehűtendő közölhetem, miszerint volt már rá példa, hogy ők is csak hosszas hallgatózás után értették meg a lenyelt félszavakat tartalmazó részt...

Véleményem szerint ez sok mindent elősegíthet, csak éppen nem a cél, amelyet a Nyelvi Tanszék kitűzött a labor-foglalkozások elé. Hasznos lenne viszont ha a szalaghoz adott nyelven leírva melkélkelni azon 4-5 kifejezés jelegyékét, amely félre-, avagy egyáltalán nem is érthető, így nem párologna el a hall-

Nyelvi Stúdió Bor. gatók kedve másfélórányi roemnytelen harc után a stúdiózástól... SZ. I. J.

„ÁRLESZÁLLÍTÁS“

L egutóbbi számunkban közölt „Büfépanaszok” cikkünkre meglepően gyors választ kaptunk. Először is egy új ártabla formájában, amely büszkén hirdeti, hogy a téli szalámis zsemle ára cenzitól 2,45 fillér, a kolbásos zsemleé 2,35 Ft. (Ez fajtanként 40 filléres „árleszállítást” jelent.)

Miközben a szendvics ára csökkent, az cladók figyelmessége nőtt. Az egyik volt panaszos meséli, hogy szombaton reggelijegyet váltott be, és már arra is figyelmeztették, hogy 20 fillér (!) fennmaradt s nem

kijánja-e valamire kiegészíteni. A barátom annyira meghatódott, hogy nem élt a lehetőséggel.

Es mintha a kiszolgálás hangneme is változott volna, és mintha egy kicsivel feljebb lenne a tej és kávé szintje a pohárban. (Persze lehet, hogy itt csak a sikertől megittasult újságíró szemé káprázik.)

Mindenestre sokat mondanak az eddigi intézkedések; elégedettek lehetünk a gyors válaszal. Es most már csak azt szeretnénk, ha ezek a változások állandósulnának is.

—jóó—

Politechnikai oktatás

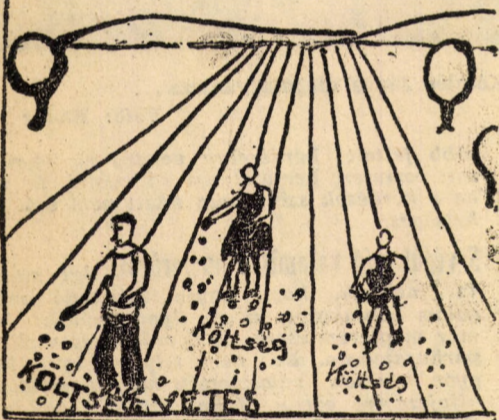
egyetemünkön

NEMZETKÖZI SZAK.

Szóvivő

TERVEZÉS SZAK.

BELKER SZAK

Áruismeret

SÍTÁBOR, 1968

A természetjáró szakosztály ebben a félévben is megrendezi hagyományos sítáborát.

A tábor előtt már decembertől kezdve minden havas vasárnap délelőtt síturát és oktatást szervezünk a budai hegyekre. Edzési lehetőség: minden vasárnap délelőtt 11 órakor a Normafa síháznál.

A sítáborozás 1968. január 27- február 4-ig tart, január 27-30-ig táborozás, február 1-4-ig Mátraházán (30-30 Ft-ig), január 27- február 1-ig Mátraházán (30- Ft-ig), január 27- február 1-ig Mátraházán (30- Ft-ig), január 27- február 1-ig Mátraházán (30- Ft-ig).

Mit nekem te zordon Kárpátoknak
Fenyvesekkel vadregényes tája,
Szólt eképpen Popper a nevelőtanár,
Es megszervezte a tanulmányi
Kirándulást Mezővárra,
Az alföldi kisvárosba.

Kerepesi Jenő jókedvűen vette nyakába a várost, örült, hogy megszabadult csoporttársaitól, Mezővár ugyanis hiányzott még a gyűjteményéből. A sarki újságárústól egy műltheti rádióműsor fejében megtudta, merre keresse a Felsől Jani múzeumot, betöltötte a fényképezőgépet, vett néhány színes üdvözlő lapot és elindult.

A múzeumot nemrég építették. Néhány évvel ezelőtt a tanácselnök elhatározta, itt az ideje, hogy Mezővár végére keblére ölelje nagy fiát. Sajnos a várost teljesen érthetetlenül évszázadokon át elkerülték a nagy emberek szülei, ezért keresni kellett. Segítségül hívta a gimnázium igazgatóját és annak sógorát, egy pesti státusz nélküli néprajzkutatót. Hamarosan kiderítették, hogy Felsől Jani, a híres betyár a város szülőtte. Utcat neveztek el róla, az úttörőcsapat felvette a 345. sz. Felsől János úttörőcsapat nevet, megindultak a tárgyalások a Hunniával és Várkonyival és szép sikerrel zárultak a Mezővár 1967. Felsől Jani ünnepi napok. Az egyre gyakrabban ide látogató turisták szerint a helybeli Ha-

szíves kalauzólást, beírta nevét az emlékkönyvbe és elindult a vár felé.

Útközben csak a Murva patakánál állt meg egy pillanatra, amiből a néphit szerint Diokletianus császár személyesen ivott, melótt kiirtotta volna a vizigótokat. A patakból ivók szerint, ez teljesen érthető volt.

A néphit a fent említett néprajzkutatótól eredt, kinek megbízatása eleinte kizárólag Felsől Jani élete tanulmányozására szólt, ám másodállásban hajlandó volt kideríteni, hogy Mezővár régi római település, sőt jövőre pont kétezer éves lesz. Azóta a patakból csak a helybeliek ihatnak ingyen, gyerekek, katonák féláron. Kerepesi Jenő vett három igen izéles Diokletianus császár képével díszített majolika vázát és továbbindult.

A XIV. századból származó templomromokkal hamar végzett, ugyanis a templomból csak egy negyvencentis terméskő maradt meg, s ezen még egy Kerepesi Jenő se nézhetett sokat.

Sajnos még így sem tudott eljutni a várba, mert a terméskőhöz mellékelt templom nagyságú emléklap elolvasása felemésztette maradék idejét, pedig az útkalauzban olvasottak nagyon izgatták a fantáziáját a nemrég újjáépített vár iránt, ahol jövőre állítólag még várjátékokat is fognak rendezni, de még nem biztos, mert kimerült a megyei tanács várjáték-kerete.

Kerepesi Jenő egy kicsit elszontyolodott, de azért megegedetten ment vissza a gyülekező helyre. Úgy érezte sikerült alaposan megismernie Mezővárt.

—farkasházi—

SPORT

KÖZGÁZ SC

CÉLUNKAT ELÉRTÜK...

Nemcsak a focisták búcsúznak egy rövid időre — a cselgáncosoknál is lezárult az év legnagyobb csapatversenye, az I. o. CSB. Hat csapat két alkalommal vívott egymással körmérkőzést, így alakult ki a végeredmény: a Bp. Spartacus, az Újpesti Dózsa és a Honvéd mögött a Közgáz a 4. helyen végzett.

Nézzük először a részletesebb eredményeket (a Közgáz szempontjából): —MTK az első fordulóban 4:1, a másodikon 5:0, —Pécsi Dózsa 4:1, illetve 3:2, —Bp. Honvéd 2:3, 3:2, —Újpesti Dózsa 1:4, 2:3, —Bp. Spartacus 0:5, 1:4.

— Ezek alapján hogyan értékelhetjük a csapat szereplését? — kopogtattunk be a kérdéssel Nádai Pál testnevelő tanárhoz, a csapat edzőjéhez.

— A felkészülés jól sikerült, az első fordulók mégis az indiszponáltság volt leginkább a jellemző. Tény, hogy például a Spartacus ma jobb nálunk, de az Újpest elleni vereség aránya is túlzott. A második fordulókban lelkesen, szépen dolgoztak; sok ragyogó akciót, mérkőzést láthattunk — ez már az igazi eselgáncs volt!

— Tehát elégedettek lehetünk?

— Célnk a kiesés elkerülése volt, ezt elértük: 3, illetve 4 ponttal többet szereztünk, mint a két kieső, a Pécs

—rózsahegy—

Milyen soron következő mérkőzésekre készül most az edző, és természetesen az egész csapat?

— Levezető jellegű „szonzevi” versenyeink lesznek, ez már nem „szívügy”. Páran apró húzózással, sérüléssel bajlódnak, ezeket inkább pihentetem, így csak egy-két teljesen egészséges versenyző indul. Említésre méltó viszont az, hogy a szakosztály életében először indulunk december 2-3-án utánpótláskorúak csapatbajnokságán — bár itt is inkább a rutin-, a tapasztalatszerzés az elsődleges célunk.

— És a jövő évi tervek?

— Az egyéni és csapatbajnokságra való komoly felkészüléssel jövőre is a 4. helyre számítok.

— Mennyiben adott ehhez a versenyzőgárda, az edzéslehetőség?

— Alibán például jelenleg katona, de még Debrecenből is fejőtt minden versenyzőnkre. Ez csak egy kiragadott eset, de általánosságban is igaz: a csapat egysége, szelleme kifogástalan.

Egész nyáron tartottunk edzéseket, de a folyamatos részvételt nem tudtuk mindenkinél biztosítani, így a júliusi kemény alapozás, augusztusban kárba is veszett. Egy edzőtábor összehívásának is az elfoglaltságok összehangolása a legnagyobb akadálya.

Jelenleg heti 3 edzést tartunk — és ez kevés. Egy időpontban, egy helyen csak egymás rovására lehet foglalkozni a versenyzőkkel is, az utánpótlással is. Ha az új tornaterem elkészül, és nagyban tehermentesíti majd a régi, így több edzésnapot tudunk beiktatni. A versenyzőkkel végzett három edzés mellett, külön dolgozhat az utánpótlás, esetleg középiskolások bevonásával. Ifjúsági és serdülő korosztálybeliek is — így megfelelően biztosítani tudjuk az egész szakosztály fejlődését.

L. Gy.

AZ ÉLETBEN

(Drámai monológ két képen és egy alföldi tsz-ben)

I. kép
Elérkezett a sok éven át hiába várt nagy pillanat: kirúgtak az Életbe. Nagy Erel és 45-ös cipővel. Diplomámon borzolta a szél a tintát. Most hogyan tovább? A Csarnok felől roihadt káposzta és illetlen csirkék szagát hozta a szél, valahol csúnyán káromkodtak. Hm? Ez lenne az Élet?

Telvé voltam tettvágyúval, alkotniakarással. Az egyetemem oly sok szepet mondott el a munkánkról, hivatásunkról, hogyha meghallom azt a szót, közgazdász, könnyek gyűlnek a szemembe. Az egyetem az alsólapálykapusztai „Barázdabílegető” Tsz-hez helyezett el. Ideális hely egy fiatal értelmiség számára — gondoltam és éreztem, hogy homlokomra kiül a szocialista öntudat. Leültattam tehát Alsólapálykapusztára. Az állomáson az alsólapálykapusztai „Egyesített Övönöképző” takarítónöje fogadott ünnepélyes külsőségek között. Az ünnepélyes külsőségeket két cserép muskálly és egy nemzeti színű zászló jelentette. Csak később derült ki, hogy a zászló még május 1-ről maradt ott. A fogadásomra megjelent egytagú bizottság rendkívül szép fogadóbeszédet tartott, amelynek az volt a homályos értelme, hogy az országnak még több borjúra van szüksége, feltehetően a munka vár! A takarító azután a tsz-irodáig tartó 5 km-es úton elmesélte, hogy minden hivatalos egyén fogadására öt küldik ki, mivel még az 50-es években elvégzett egy borjúnevelő továbbképző tanfolyamot, azóta igen szépen tud ékezőlni.

II. kép.

Az elnök nagyon kedvesen fogadott, iszogattunk is, s úgy egy óra múlva megkérdezte, hogy alapjában véve miért is jöttem. Mondom, dolgozni. — És mi az úr foglalkozása? — Közgazdász, választottam, s vártam, hogy megjelenjen az arcán a szakmának kijáró tisztelet. Ehelyett köpött egyet. Aztán az miccsnál? — Kérdezte. Jótól kérdeztem — gondoltam — s hosszú, homályos fejtegetésekbe kezdtem munkámat illetően. Az elnök szemében egyszerre valami tiszteletféle jelent meg. Océáni félvad pápuák néznek így az eszelősökre. Aztán meg-

kérdezte, hogy — Jó, jó, ez mind szép, de pumpulyát trümkölni tudok-e? Hm. Most én néztem rá, mint ama bizonyos pápuák. Az elnök azonban lelkes ember volt. Ha már közgazdász az úr, mondta, ne maradjon munka nélkül, s besorozott az állatgondozók közé.

Nem nehéz munka, s igazán érdekes. Az egyetemen a statisztika szemináriumon mindig ilyenről álmodtam. A marhák alól hordom el a trágyát, hátukat vakargatom, néha enni adok nekik. Egyetlenegy dolog keserített el, az istennek sem akarják megérteni a parciális differenciál egyenletet.

Időnként, mint most is, eltűnök. Ez lenne hát az Élet? Egy marha elbődült mellettem, biztos éhes. Szóval ez az Élet? S vajon mit várnak tőlünk végzett közgazdászoktól? Most már egy másik is bög. Hm. Adni kell az állatoknak valamit. Hát ez az Élet.

—rózsahegy—

Ötösfogat

Titok

Tulajdonképp melyik az első??

Lehet, hogy a plakátversenyre visszatérni már unalmas lesz, de verseny lévén, mégis megkockáztatok ezzel kapcsolatban egy kis sporttörténelmi eszmefuttatást: majdnem a BUDAI oldalra futottam át meglepetésemben, amikor annak ellenére, hogy a kultúrosok KOCISZámra írt cikkekben bizonygatják sa-

ját jó munkájukat, nekünk saját HIDEKGUT (Izé) fejünk-mű kell megtudnunk lesi BÜSKÁS módjára, hogy az egyébként is kissé elpuskázott plakátverseny első helyezettjét CZIBOR Valériának hívják... hm...

KÖZGÁZ KARESZ— Sz. I. J.

